

ב"ה

**אין ליכט
פון תורה**

ספר

תפארת אדם

להחפץ חיים זצ"ל

לשון הקודש ואידיש

88

**הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשל"ח לפ"ק**

קונטרס תפארת אדם

עוקר צנוות הקדושה מלמעלה וכפרם במדינותי-
שהעולם נהגו *) לזוהר בזה בודאי אין להחריג והוא
בכל רברים המותרים ואחרים נהגו בהם איסור שא"א
רשאי להחריג בפניהם וביותר כהיום שנהגו הרבה
מפריצי עמנו לפרוץ לאוין אלו לגמרי דהיינו בחשחת
התער מצוה רבה לכלל ישראל להתחזק בזה ושלא
להקטין חוקן אפילו במספרים דהיינו להראות לפני
הכל שהמצות שצוהה התורה להצטין בהם האיש
יהודי חביב אצלנו ואין אנו מתביישין בהם ח"ו.
[וכעין זה. איתא בזכרות י"א משל למה הדבר דומה
לאחד שאומרים לו זקן מגדל אמר להם יהיה
כנגד המסמיתים ופירש בחוספות רבינו יהודה (שנרפס
מחדש) שהכונה שזה שאלו מפני מה הוא מגדל כ"כ
זה הסיבה מפני שגמלא מסמיתים אותו לגמרי ועובדים
על לא תשחית וגו' לפיכך הרחיקי בסיפוך]:
ב פאות חוקן הם חמשה ורבו בהם הדעות לפיכך
ירא שמים יצא את כולם ולא יעביר תער על
זקנו

והנה אף שבספרנו נדחי ישראל פכ"ו כבר בארנו
דיני הקפת פאת הראש וחוקן עי"ש
אמנם מפני שבקונטרס הזה יבואר באריכות
גודל הזהירות שצריך לאיש הישראלי להיות
בזה וגודל השכר שיהיה לע"ל עבור זה ולהיפך
גודל העונש ח"ו ע"כ חורנו והעתקנו איוה קצת
דינים שיש בענין זה וגם באיוה דברים שאנשים
נכשלים כרי שיהיה הקונטרס שלם.

א אסור להעביר שער חוקן ולא אסרה התורה אלא
בתער שנאמר ולא תשחית את פאת זקנך דבר
שהוא משחית וזהו תער והמעבירו בחער עובר
בחמשה לאוין שיש בו ה' פאות אבל במספרים אפילו
בעין תער דהיינו סמוך לבשרו לא אסרה התורה ומ"מ
נוהרין כשנסתפרין במספרים שיעשה הגילוח בהחלק
העליון מן המספרים ולא בתחתון שאם יעשה בתחתון
לבר הוי כתער, וכ"ו מצד הדין אבל באמת נכון
ליזהר אפילו במספרים כי כתבו המקובלים שבזה

*) ומה שנהגו אבותינו ואבות אבותינו במדינותינו להתחמיר בזה מפני שראו שאם ננהוג כולנו להעביר חוקן במספרים
ואין שיעור לדבר שזה יקטין מעט וזה הרבה עד שלא ישאר לו כ"א טרשי חשער מצוי מאד שבהמשך הזמן יבואו הרבה
אנשים לידי גילוח ע"כ הזהינו שלא להניף ברזל על חוקן כלל וגם אפשר שחששו לדברי המקובלים שהחמירו בזה.

הגם אין איגער ספר נדחי ישראל פרק כ"ו
האגין סיר שזין לאנג ארום נקעט ניא
דינים פון אגארד קים גיאות נאר ניייל אין
דעם קונטרס נעם ארום גישכונעקט נוערין
דאם גרייכקייט פון דעם עגן נויא גרויס דער
שכר אין ד.ר. נואם אין גיט עגבר אויף דעם
איסור און פאר קערט נויא גרויס דער עונש אין
דער נואם אין עגבר על גן האגין סיר שזין
איגער גיטורט ניא דינים אויף און אפולע
נאכן נואם ניא נועלם נוערט נגשיל פרי עס נאל
זיין אגאנצע נואה:

א קען מאר גיט אראפ געקען ניא גארד און ניא
הורה האט קער גיט גיאסקעט נאר קיט א גאל
קעסער אגער קיט א שערקעלע אפילו גיט אפ שערקען
לעבין לייב האט ניא הורה גיט גיאסקעט. און דער
נואם נעקט אראפ קיט אגאל קעסער אין ער עובר
אויף מינה לארין פון דער הורה. נאר אפילו קיט א שערקעלע

ב ארום ניא גארד אין ארום נקעט אין דין נישט
אפולע

שלא יגלה במקום שהוא אם יהיו דבריו נשמעין לו
ובסבואר בא"ח סימן פ"ד דבריו לאפרושי מאיסורא
יותר אפילו במרחץ ע"ש :

ד אחד המקיף פאת הראש ואחד הניקף ואחד המשחית
פאת הוון או הנשחת חייבין אלא שהניקף כיון שאינו
עושה מעשה אינו לוקה אא"כ טמא ראשו או זקנו
אליו להקיפו אבל איסורא איכא אע"פ שאינו מסייע
כלל לפיכך אסור להיות ניקף ונשחת אפילו ע"י עו"ג
ואפילו אינו מסייע כלל כגון שאינו טמא את עצמו אליו
כלל. ופשוט דאם הוא סקיף פאת ראשו או משחית
פאה זקנו ע"י ישראל עובר עוד על לאו רלפני עוד לא
תתן כששול שעל ידו עובר המגלחו בלאוין דאורייתא
ובג"ל. ומותר ישראל להקיף את פאת ראש העו"ג
ולמשחית את פאת זקנו כיון שאינו מותר העו"ג
בוה כלל :

ה והנה יש אנשים שמפתה אותם היצר לגלה הוון
במקום הלחיים ולהשאיר השער למטה במקום
הסגור ונקרא זה המקום שבולת הוון וחושבין בנפשם
שבוה יצאו ידי שטים אבל באמת מעות הוא שם
באופן זה שמגלה הלחיים משני הצדדים לא גרע כן
החשבון

וקנו כלל ואפילו על שפה העליונה או תחת הגרון :
ג ועל פאות הראש יש ג"כ לאו בתורה והוא מה
שכתוב לא תקיפו פאת ראשכם וי"א דפאות הראש
אסור מן התורה אפילו במספרים כעין תער דהיינו
סמוך לבשרו. ושיעור הפאה מבגד שער שעל
פדחתו וע"י למטה מן האוזן מקום שהלחי התחתון
יוצא ומתפרד שם וכל רוחב מקום זה לא תגע בו
יד מצד שהוא בכלל פאות הראש ומשם ולמטה
מתחלת פאת הוון. ובעו"ה מצוי שמעבירין את
הפאות [יבותר ע"י המאשיגק שהוציא היצה"ר
מהרש"י] עד סמוך לבשרן כמש' ואין משירין כלל ויש
בוה חשש דאורייתא ובג"ל והיה להם לשיר עכ"פ
קצת מן הקצת וביותר מזה יש מהבחרים שבעת
שהספר מספר ראשו הוא סגול לו השער שאצל אונו
לצד הפנים והוא מחמת שמוטעין שחושבין שפאת
הראש נקרא רק מה שאנו קורין פאה ולא כן הוא
כאשר כתבנו והוא לאו גמיר דאורייתא לר"ה וגם
זה הלאו הוא אפילו על הניקף וע"כ אפילו אם המספר
הוא עכו"ם יש לישראל להזהירו שלא יגע בו כלל
במקום הדוא, וגם במרחץ מותר להפסיק את המספר

אפילו אין דער נאם איז איהא עשנים בארץ ויה
היפן גיט זין רירן מיט אן ל קיטער אסור דא
ניינקעס אדער אונטערן האלן ווארעם אונטערן ווייזען
בקיפן און זאגן אז דא בארד ציט ויה אין איינעם
אונטערן האלן אויף :

ג אויף דא פאות מן דעם קאפ איז אויך דא אלא
מן התורה. אז כען פאר ווי גיט אראפ געקען אין
גאנצן. פאה מן קאפ הייבט דא אונטערן אויגער. דעם
אדער וואו עס הייבט ויה אן דער אונטערשטער פאה.
היינטיגע צייטן איז געווענהייט דאס אייגענע ווייזען
פאר פיל אידען אראפ צוא געטען דא פאות. אין
גאנצען. גיט אייגענע צווייגן אפילו עמקאם. און דאס
פאר קען גיט. אונטערן פדחתן לאזען ויה אפ גאלען
דא האר נאם גיין אויגער צום געזיכט צוא. ווייל ווי
היינטיגע. אז פאה הייבט נור דאס נאם מיר וועגן פאה.
דאס איז אדער אפגעט וויא מיר האבן געקלערט
און דאס איז איין געזיכט לאזן מן התורה געקלערט
ליגט אי אויף דעם געזיכט אי אויף דעם געזיכטען.
און אז דער שערער איז אנדער כח קען איהם אנזאגן
ער זאל דעם אדער גיט אנדערען. אין מרחץ קען מען
אויף אפ האלבען דעם שערער ער זאל דא גיט

קיינען און דאס גלייכין דא בארד פאר קען ויה
אויף גיט לאזן אפ גאלען אפילו דורך גאנצן :
ד דא געזיכט מן אפ גאלען דא בארד און מן אדער
גאנצען דא פאות ליגט סיי אויף דעם נאם פדחת
און סיי אויף דעם נאם לאזען עס ויה מירן אדער בליקט
קיטט נור דעם נאם פדחת דא געזיכט גלייבט און דער
נאם לאזען ויה פדחת געקלערט דעם בארד און פאות
איז נאר מיט בליקט ווען ער האט ויה צוא גלייכין
צום גאלער געזיכט ער האט אים גיטאלט. נור איין
איסור איז דא אויף גאלען אפנים אויף אים אויף. ווען
דעם איז ער עובר אויף גיין לאזן מן דער תורה לפני
ער לא תהון כסול דער פייגן איז דא פארקט גיט
בליקט ווי דעם אונטערן מיט איין געזיכט און דא דער
מיט נאם ער לאזען ויה אפ גאלען אפילו ער הייבט
ויה גיט צום גאלער איז ער דאך כסול דעם גאלער
מיט גיין געזיכט איז ער אפ גאלען אנדער דאס בארד
און אראפ געקען דא פאות :

ה פארבאן געזיכטן נאם דער יצה"ר דעם וויא איין
אפ גאלען דא בארד איין דעם אדער מן דא פייגן
און לאזן קער גיט אפגינגע געקלערט און ווי היינטיגע
אז דער מיט האבן וויא שוין יצה"ר וועגן אדער דאס
אין

להשמר מרהבשר בהקפת פאת הראש והזקן .

הנה איסור הקפת פאת הראש והזקן עד כה היה ידוע ומפורסם לכל איש ישראל בקמן כגדול ואפילו לתנוקות של בית דבן המתחילים ללמוד בסדר ויקרא היה ידוע שיש ע"ז צווי ה' בפרשת אמור לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך ולא נמצא אפילו אחד באלף שיעבור על לאו זה הן גשואים הן בחורים [וזכרנו כשהיה נשבע איש יהודי היה נשבע בפאת ראשו וזקנו] וא"כ יש להפליא מאד על כה נעשה כהיום הפקר בעו"ה אצל הרבה מצעירי עמנו הבחורים ובאיהו מקומות בעיירות הגדולות גם אצל איהו גשואים וכמו שלא בא ע"ז שום צווי ה' מעולם ח"ו . ואומר לנפשי שלעון הזה שהורגל בעו"ה יש כמה סיבות אך הסיבות הראשיות הם שבעה וסיבת נח"ל/ה'ים נ'שואין ח'סרון ידיעה י'פוי ל'ענ ה'פקר י'אוש מ'גלה . ונבארם אחת לאחת . (א) יש שהושש שאם יתגרל זקנו ויחוקקו לבהור שבא בימים ויתרחקו מלהתחתן עמו ובאמת זהו טעות מעיקרו כי קודם שנוצר האדם כבר הוכן לו

ויונו

חשפון רק לא אחד ועובר עכ"פ על ארבעה לאוין כדמוכח בנמרא ופוסקים :

ו ידע עוד דאפילו אם ע"י עיכוב הנילוח יגיע לו הפסד גדול במסמן כגון שבבית אדוניו שהוא עובר אצלו הוא מנלח פאת זקנו ואם לא יעשה כמעשהו יסלקהו ממשמרתו עבוד זה אפ"ה אסור לעבור על איסור זה וכמו שנפסק ביו"ד סימן קנ"ז דמחוייב ליתן כל אשר לו ולא לעבור על לאו דאורייתא :

ז הנה לעיל בריש ס"א כתבנו דבמדינתנו יש חומר מלהקטין אפילו במספרים . ומ"ס אם אינו יכול לכופ את יצרו בשלמות או במקים הרחק שנודמן בין רקים ופוחים שעושין לו כטה נגישות עבוד זה וכה"ג טוב יותר להקטין במספרים שבוה עכ"פ אינו עובר בלאו וכנ"ל אבל לא לנלחו בתער אפילו ע"י עכום וכנ"ל :

ח אם רואה איהו איש שנבר עליו יצרו והופקר אצלו הלאו דגלוח ואינו יכול להעבירו מזה נכון דיעצו שיוספר במספרים ויצילו בזה מחמשה לאוין :

פ"א בו יבואר סיבת האנשים המתרשלים

איו א'טעות ונארום אויף ד' באקן אליו אויב מיה גאלט אפ פון גיינע ווייטן איו פארבן פיר לאונן :

ו אונז אפילו דורך דעם וואס ער וועט גיט גאלץ דיא בארד וועט ער האבן גרויס העק אין געקט דהיינו באיי דעם וואס ער דינגט אין גיטעקט גאלט ער דיא בארד אונז אויב ער וועט גיט סאקן וויא ער וועט ער אים אפ זאגען פון דער שטעל פון דעקט וועגן פאר ער דיא בארד גיט גאלץ ונארום אויף איין לאו פון דער תורה איו א'טענקט קחוייב אונעק צוא געבין וואס ער האט אונז גיט עובר זיין :

ז אויבן האבן סיר גיטריבן אז אין אונזערע קדינות בארף קען זיך היטען אפילו גיט צוא שערין דיא בארד מיט אשעריל דאס איו אויף גיט רעכט גאר פון דעקט וועגן אויב ער פאר שטייט באיי זיך אז ער קען זיין יצה"ר ג'שום אופן גיט גרעבין אדער ער איו צוא וויסן שרלאמאנעס וואס מוהן אים אן פל סיגו נגישות צוא ליגעב דעם וואס ער גראנט א בארד זאל ער צום ווייניגקסטין אראפ געקען מיט אשער אדער ח"ו מיט קיין זאל עקסער גיט אן רידן :

ח אויב ער נעט איין אגדער טענקטשין וואס באיי אים איו הקפד גיטריבן דער לאו פון גאלץ דאס בארד אונז ער קען אים דער פון גיט אראפ פירן איו

איש ער זאל אים געבין איין געצה ער זאל געקער שערין וועט ער אים דער מיט מציל זיין פון דיא פירן לאונן עכ"פ :

פרק א דאס איו דאך גיוואקסט גינען דער איסור פון אראפ געקען דיא בארד אונז פאזת קיו היינטיגע צייט פאר אלע יודין אפילו קליינע קינדער וואס לערנן חוקש האבן איהו געוואקסט אז עס שטייט אין דער תורה אין דער סדרה אמור לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך איו דער צייט קען פאר גיט אראפ גאלץ דיא בארד אונז פאזת (אונז אפ שערין דיא באנצע פאה אז עס זאל גיט בלייבן א גרעקיל איו אויף איין עברה) אונז עס האט זיך קיו איצט גיט גיטען אפילו איינער פון מווינר זאל דאס עובר זיין אונז דער אדער איו אונז א גרוסער וואונדער וואס איו דיא מעשה היינט איו גיטריבן דיא עברה הקפד באיי אגדערע טענקטשין אונז ביטער באיי דיא וינגע טענקטשין אקטראט ווי עס וואלט אויף דרויף גיט גינען קיין פאר זאג פון גאט ביה . האבן סיר באיי דעקט אז עס איו אויף דרויף פארבאן זיבין סיבות אונז דער סימן איו נח"ל הים גשואין חסרון ידיעה ופי' לעג הקפד יאוש קבלה אונז סיר וועלן זיין בעדה ארום היידן איינציג נייס . (א) דיא ערשטע סיבה איו

גשואין

חרשע ער גורל הצדיקים למען לא ישלחו הצדיקים בעולתה ידיהם והבונה שע"י התרבותו בהם יגרוש לו לבסוף לשלוח ידו בעול כמותם ולכך מסבב הקב"ה שלא יפול בגורלם :

וגם עוד כמה ככלות נמצא בחשבון הזה מעיקרו שאף לפי דעתו שנוגע לו זה לזווג הלא עליה לדעת שאף אחר השנת זווגו צריך הוא לעור מה' שתהא לו זווגו נחת רוח ושיזמין להם פרנסתם ויזכו לבנים הגונים וישראה טוב וחים עם האשה אשר תוכיח לו ה' וא"כ הגע עצמך מי שיש לו שני עבדים אחד עובד אותו באמת ובתמים וכל דברי אדוניו יקרים הם אצלו וזהיר לקייםם והשני הוא בהפכו אינו חושש על דבריו כלל וגשכיל לדעת למי יחפץ הארון יותר להיטיב הלא מובן לכל כי לעבדו הנאמן הסר למשמעתו יחפץ לאשרו ולהיטיב מעמרו כן בענין הזה האיש אשר מתחזק שלא לעבור על מצות השי"ת ושם

זווגו וכמו שאח"ל שארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאה ואומרת בת פלוני לפלוני וכו' ולבד כ"ו הוא חסרון באמונה כי לפי מה שידוע מתורתנו הקדושה וכן מאמנים כל ישראל שהקב"ה הוא אל עולם ומשנית על בראויו להזמין להם כל צרכיהם וכן עניני הזוג וכרתיב ומח' אשה לאיש היהבן שבשביל שראדם מקיים מצותו שלא לגלח פאת זקנו יעכב מלהזמין לו האשה הראויה לו [אוי ואבוי למי שחושב כזאת על בורא עולם יתברך]. והנה כאשר נחקר היטב על עצם חביבה נמצא שהורג הוא בהפכו כי תחת שלא ימצא כל"כ חן ע"י זקנו בעיני אנשי בלי שם יתנהו ה' לחן ולחסד בעיני אנשים ישרים כי יראו הכל תומתו וישרו וירצו להתחתן וקרא עם איש בזה ומה שיראה לעיניו שמתרחקים ממנו איזה אנשים עבור זה שאינו מגלח זקנו בודאי הוא למותו כי אין ראוי להזדווג בהם וכמו שכתוב כי לא ינח שבם

נשואין דבינו אין טייל געפינען זיך נאם ער קלעמט אויב ער נעמט דאס בארד לאזין וואקסן נעמט קען אים האלטן פאר אין עלגעדין אין ארין אונט נעמט מיט אים נישט וועלן פארום. קיין שידוך. קאר אין אקט אין דאס אקטעל נארום דאס איז ידענע פון דער הייליגע נקרא אז דער קענעמט נעמט פאיי שפאנען ווערט פאר אים און גיברייט זיין ויווג. פערקענע פאנע קריער גייט ארויס אין פת קול אונט רופט אויס אז דעם קענעמט נעמט פאקטער נעמט גינעקען ווערן צוה נעמט קענעמט. אונט חוץ אקעטען איז דאס אין פערקען אין אקטעל מיד אלע יודין גינעקען נאם עס שפייט אין דער תורה אז נאם ביז איז דער פאקטען פון דאס נאכע וועלט אויף אלע גרויס אונט גרייט וויי און עסן אונט אלע אייגע פאקטערקעטע אונט גמ. ווייט ויווג וויי עס שפייט אין פאקטע ומה' אשה לאיש איז דער טייל פון דעם אייגעמטען ווערט און געצייכעט דאס אשה נאל גינעקען צוה דעם אונט דעם קענעמטען היינט לאקיר גען צוה איז דאס סתכלא צוה אונטן אז דורך דעם ק. א. יוד וועט פאקטען דעם אייגעמטען קצות גיט צו גאלדן די בארד דער פאר נעמט אים דר אייגעמטען אויף האלטן אונט גיט צוה שיקין זיין ויווג ח. ז. (אוי נאכע) איז צוה דעם קענעמטען נאם נאל דאס קלעדין נאכע אויף אונט ביז) קאר אין אקט אז מיד נאל נאם קלעדין איז דא נאך אקטאט פאר קעמט דאס נאם עס נעמט אים געלן אפיקעלע נא פון דאס נידעקע

פארשין קענעמטען דער פאר נעמט אים דר אייגעמטען געפין נא פאיי אייגעלע נארום וויי וועלן אלע וועלן אז ער איז אין ארנטפאקער פאן אונט קעמט אונט גיט וועלן מיט אים קאמפאן. קיין שידוך. קאר אין אקט אין דאס אקטעל נארום דאס איז ידענע פון דער הייליגע נקרא אז דער קענעמט נעמט פאיי שפאנען ווערט פאר אים און גיברייט זיין ויווג. פערקענע פאנע קריער גייט ארויס אין פת קול אונט רופט אויס אז דעם קענעמט נעמט פאקטער נעמט גינעקען ווערן צוה נעמט קענעמט. אונט חוץ אקעטען איז דאס אין פערקען אין אקטעל מיד אלע יודין גינעקען נאם עס שפייט אין דער תורה אז נאם ביז איז דער פאקטען פון דאס נאכע וועלט אויף אלע גרויס אונט גרייט וויי און עסן אונט אלע אייגע פאקטערקעטע אונט גמ. ווייט ויווג וויי עס שפייט אין פאקטע ומה' אשה לאיש איז דער טייל פון דעם אייגעמטען ווערט און געצייכעט דאס אשה נאל גינעקען צוה דעם אונט דעם קענעמטען היינט לאקיר גען צוה איז דאס סתכלא צוה אונטן אז דורך דעם ק. א. יוד וועט פאקטען דעם אייגעמטען קצות גיט צו גאלדן די בארד דער פאר נעמט אים דר אייגעמטען אויף האלטן אונט גיט צוה שיקין זיין ויווג ח. ז. (אוי נאכע) איז צוה דעם קענעמטען נאם נאל דאס קלעדין נאכע אויף אונט ביז) קאר אין אקט אז מיד נאל נאם קלעדין איז דא נאך אקטאט פאר קעמט דאס נאם עס נעמט אים געלן אפיקעלע נא פון דאס נידעקע

מהם כתוב בתהלים קכ"ח אשרי כל ירא ה' ההולך בדרכיו וגו' אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך בנדר בשתילי ויתים סביב לשלחנך הנה כי כן יבורך גבר ירא ה'. ומכלל הן אתה שומע לאו ח' כלל הדברים צריך האדם לדעת שע"י קיום התורה לא ישובב לו ח' שום ריעותא ואם לפי עינו נראה לו שנסכב לו שום ריעותא ע"י קיומה ידע כי בודאי מווסן לפניו טובה יותר גדולה במקום אחר וכמו שכתוב כי לא ימנע טוב להולכים בתמים :

פ"ב בו יבואר המתרגלים מפני חסרון ידיעה .

ויש שנכשלין בעון הגדול הזה מפני חסרון ידיעה שאינם יודעים את חומר האיסור שאלו היה יודע שהוא לאו נמור מן התורה כמו אכילת חזיר לא היה

ושם במחנה כה' בודאי יוכל לקנות לו שיומן לו זונג רגון אשה משכבת ויראת אלהים ושתהיה לו לעזר כימי חייו (כמאמרם זכה עזרתו) ושיוכו לדור ישרים וישמח בהם סביב לשלחנו משא"ב מי שאין שם במחנה כה' וסר מדרך המצוה הלא לא ירצה ה' להיטיב אשר תחת אהבה ותן שקוה לחשיג ע"י קיומם וקנו יהפך לו חלילה למרה ולענה לבסוף ע"י חסרון פרנסה ושאר סיבות המצויים ע"י שלא תהיה ברכת ה' שורה בתוכם ולפעמים יגיע שיתנודד למרחוק למצא מרף ביתו ואו לשמחה מה זו עושה . וכאמת כ"ז מבואר בכתבי הקודש שעבור שיתחוק לקיים מצות ה' וזכה לדור ישרים כתוב מפורש (תהלים קיב) אשרי איש ירא את ה' במצותיו חפץ מאד נכור בארץ יהיה ורעו (שלא יהיו חלושים) דור ישרים יבורך וגם זוכה שידיה שמה בהם סביב לשלחנו ולא יצטרך להתנודד ולהתרחק

(קכח) אשרי כל ירא ה' ההולך בדרכיו וגו' אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך בנדר בשתילי ויתים סביב לשלחנך הנה כי כן יבורך גבר ירא ה'. ואין דבר שייך והאהל אין דעם ונאם מרדא פאר נאם אין ער דער פאר וזכה אז דיא נוייב אונ קינדער זענן לעבן אים נייא ווערן גיט פאר וואגילט איינע פון דיא אנדערע (חזק) וואס ער וועט וזכה זיין לעוה"ב זיין אין נאָמס ב"ה כתיבה בנ. ערן) אונ דער פון פאר שטייט מען נויא אין חז' פ' קערט דער וואס גייט גיט אין נאָמס וועט. דער כלל בארף אַפענש וויסן אז דורך דעם וואס ער וועט קמיט זיין די תורה וועט אים חז' גיט ארויס קוקען. גיין שום דעה אדרבה נאם ב"ה וועט אויף אים באשיצן פון אלע שילעקטע סיבות אונ אפילו וואס עס נוינט אים אין פלוק אים אז עס אין אים ארויס גיקוקט אדרבה ואל ער וויסן גיט אז דער פאר אין פאר אים אן גיבטייט אגרוקע מוכה אין איין אנדער ארט אונ דאס אין אפסוק לא יקנע טוב להולכים בבתים. אין דער שייך דער אייגענשטער פאר מיט גיט. גיין נאָמס פאר דעם וואס גייט מיט אים מיט תמיכות דמיט דער וואס פאר לאַנט זיך אויף אים :

פרק ב עס אין פארבאן אַפילו סענטשין וואס נייא ווערן נכשל אין דעם גרויסן עון איבער דעם וואס נייא פעלט וירעה נייא וויסן גיט דיא האַרְבֿנים פון דיא עברה נארום אז זיי וואלטן וויסן אז אויף דעם אין פאכאן אלאו נכור פון דער תורה אקראט ווי בשר חזיר וואלט ער זיך גיט ספּאָר זיין צוא

נעט אים צוא שיקן א זונג א נאָמס אונ אפּדוקע זיך וועט אים זיין צו הי"ף זיך ער וועט לעבן אונ נייא וועלן וזכה זיין צוא נאָמס קינדער אונ דיא קינדער וועלן זיין באיי אים ארום זיין טיש אונ גיט פאר וואגילט ווערן אַבער דער וואס האט אַבער גיט. גיין בשרון אן השי"ת אונ ער פּרעס אפּ פון דיא וועט פון דער תורה וועט איהם דער אייגענשטער גיט וועלן סביב זיין אין אן עשט דעם ה' וואס ער קלערט צוא קריגין דורך דעם וואס ער ס פּט אַראפּ דיא באַרד אונ דורך דעם באַכט זיך אים אז ער וועט קריגין דעם בעקטין שידוך וועט זיך נאכדעם אום קערן דער שידוך צוא בישעקטייט עס וועט אים פעלן פרנסה אַדער אנדערע סיבות נארום דיא ברכה פון דעם אייגענשטין וועט גיט רגען אויף זיין ספּילא סאכט זיך אלע צרות ר"ל אין אפּט סאל סאכט זיך דורך דעם וואס פעלט פרנסה כמו ער אנועק נויט וזכין פרנסה גיט ער וועט אן דיא נוייב אונ קינדער גיט זיך הויז באיי וואס בלייבט וועגנשקאלט דיא אַלסע פּרענעס. אונ דאס אין אלץ פסוקים אין תהלים (קאפּיטל קיב) אשרי איש ירא את ה' בכתביו חפץ מאד נכור בארץ יהיה ורעו דור ישרים יבורך וגו' אונ דער פון פאר נאָמס וואהל אין דעם סענטשין וואס האט מרדא פאר נאם ב"ה ער וויל ווער וויינע סבות אין ער דער פאר וזכה צוא קינדער גבורים גיט. גיין שלאפע אונ פון איהם וועט ארום קוקען נאנצע דורות פון פיינע קעמט פארמיטען סענטשין. גם שטייט אין תהלים

מנמרים תבארת אדם

שמחלל ש"ש בפרהסיא ומוריע לכל שהוא אינו חושש לצווי הש"י ואין לך עבירה שיש בה פרסום כמותה דאף מי שעובר עבירה ברבים מ"מ כשילך מהם במקום אחר שוב אינו ניכר עונו כי הלא אינו חרות על מצחו משא"כ בזה בכל מקום שיושב וחולך חמאתו נמרחת עמו והרי הוא כהולך ומכריז בקול כי מורד אנכי בצווי מלכו של עולם וידוע שעון חה"ש גדול מאד מאד ואין מקיפין בחלול השם, והנה תו"ל אמרו על הפסוק ע"כ יאמרו המושלים בואו חשבון המושלים אלו המושלים ביצדם בואו חשבון בואו ונחשוב חשבוננו של עולם *) הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עברה כנגד הפסדה מזה יראה שצריך האדם להתבונן

היה מסקין עצמו לעשות זאת כי הלא אכילת חזיר מי שהוא בכלל ישראל לא היה מתיר לעצמו בשום פנים בעולם וע"כ עליו לדעת כי לא נטפל איסור זה מאכילת חזיר ואדרבה חמור ממנו באיזה מונים, אחת כי שם על אכילת ביות אינו עובר רק על דא אחר וכוה נמצא על השתתת פאת וכן חמשה לאוין ועל הקפת פאת הראש ג"כ שנים כמבואר בגמרא ופוסקים ואם המגלהו הוא איש ישראל עובר עוד בלאו רלפני עור לא תתן מכשול כמ"ש לעיל, שנית ידוע שיש ג"כ בין עובר עברה בצנעה או בפרהסיא וכל שהפרסום יותר גדול העבירה גרועה ומכופלת יותר ויותר כי לבד עצם העבירה נחוסף עליו עון חה"ש

*) חיינו מי שהוא בר לבב צריך להתנהג בעניני עבודת הש"י כמו שמתנהגין העולם בעסקיהן כי הסותר רואה חמור אם חשבון הוצאה ימול על העסק פחות מהריוח שהוא מרויח ממנו או יתרבק בעסק הוה ואם תריוח הוא פחות מההוצאה או יחדל עצמו מהעסק הוה ויניחו אבל כל זה הוא שהריוח אינו אלא מ"א אבל אם תריוח הוא ריוח תמידי על כמה עשירות שנים וההוצאה אינה אלא מ"א או לא יתחזק סידור אף שהריוח הוא קטן וכ"ש אם גם תריוח הוא ריוח גדול יתרבק בהעסק ההוא בכל לבו ולא יתורפת ממנו בשום אופן בעולם וזהו חשבון הפסד מצוה כנגד שכרה בשני מונים, א) שהתחבירות על היצר לתוציא ממנו על המצוה או להמריח גופו בענין המצוה או להתגבר על היצר ולכבוש אותו מלעשות עברה [שה ג"כ נחשב בכלל עושי מצוה כמו שהחז"ל הוא רק לפי שעת ואלו השכר הקצוב לו עובר זה בעוה"ב הוא לאלפי שנים ריוח חמור לגמח, ב) שהתפסד מהמצוה כנ"ל הוא מעט ואלו השכר הקצוב לו עובר זה בעוה"ב הוא ריוח גדול מאד כמאמרם באבות יפה שעה אחת של קצרת רוח בעוה"ב מכל חיי העוה"ו, ויש ג"כ בהיפוך אם רואה הסותר שהריוח וההוצאה יהיו שקולים יפה שעה אחת של קצרת רוח בעוה"ב מכל שנה ושנה הוצאה תמידית או בודאי ימנע מעסק כזה ולא יצטרך לדבר ותריוח אינה אלא מעט ראשונה וההוצאה עליה הוא בכל שנה ושנה הוצאה תמידית או בודאי ימנע מעסק כזה ולא יצטרך לדבר אודותיו כלל וכ"ש אם גם בפעם ראשונה ההפסד הוא יותר מהריוח או יברת מן העסק כזה כמסתמי קשה וזהו חשבון שכר

צוא מאהרן דאם ווארעם לאוין מיר זעקן וואקער, ידער איז ויה מסקין צוא עסקן חזיר אויף קיין אוסן אין דער נעלט בארף קען וויסן אז דא עברה איז גיט קלענער פון יענע גאָה אין אופנים איז דא גאָה האקער דהיינו אוף חזיר אז סייא זאל עסקן ציגות איז קען עובר איין לאז און אויף איין קאל אפ גאלין דא גאָרד איז פאכאן סיגף לארן און אז סייא נעקט אכאם דא פיאור אויף איז גאָרד פון אקעקל איז פאכאן גאָה צוויי לאוין און אויב דער אפ גאלער איז פאיר איז ער גאָה עובר ריין דא פלע לאוין גאָה זאלאן קיטם אויס בסיח אכאם לאוין און גאָה זאוא איז צוויי עס איז פאוקט אז עס איז פאכאן אהילוק צוא וויסן דער נאם מוהם איין עברה גענעם דס הויקט קיינער דס דאם גיט געקען און צוא וויסן דעם נאם מוהם פערקייט דאם הויקט פאר אלעקען אין דא אונג און נאם דער פרכום איז גרעסער איז דא עברה גרעסער נארום דרף דעם נעקט סבבה דעם איינעלשטיגס קבד קיטם אויף אים איינעל דער עין הילול השם ווארעם ער איז פלל דעם איינעלשטיג קבד פערקייט און ער איז מידע וועלט

אלעקען אז ער קיטם גיט אויף דעם איינעלשטיגס פאר זאג אונג עס איז גיט דא איין עברה נאם זאל גיין צוויי קיל פרכום וויא גאלין אכאדן נארום אנדערע עברות וויא ער מוהם איר אפ און ער גיט אונקס איז עס גאָרד ציגער דאם וואו ער גיט וואו ער שטייט גיט קיט דא עברה קיט אים און דאם איז אכאמ נויא ער גיט און שטייט אויס איף פין אכאד איז דעם צוויי פון דעם סלף סלף הילוקים הקבדה און דאם איז פאוקט פאר אלעקען אז דער עין הילול השם איז גייער גרום און סייא גאָרדט גיט פאר דעם עין סייא באקלם אויף דער נעלט, און דאם איז דאך ידע נאם דא נכרא נאמ אודי קום ווילין גייעלשטיגן אויף דעם יצהר איז דא עצה סייא זאל פארקעקען דעם קיטק נאם סייא קאמ דרף דא סגור דסייגן דנדיה אדער אכילות דסד אקעקען דעם גרוסן שר נאם סייא נעמס קאדין אייביג אויף יענער נעלט און סייא זאל פארקעקען דעם פאר דנכמ נאם דער יצהר גאראיינעם פון דא עברה אקעקען דעם גרוסן קיטק נאם סייא נעמס דער פון קאדין אייביג אויף יענער

מקטרגים יבא ע"י עונו וכל אחד מהם ממחין עליו לנקום נקמתו ממנו לאחר מותו וכמו שכתוב לפתח חמאת רוכב ופירש"י לפתח קברך חמאך שמור ופעמים הרבה יפעלו בקטרונם בר"ה לקפח ממנו את חייו או שארי יסורים, והנה אחול"ל [ע"ז יט] כל העובר עברה אחת בעוה"ז מלפנתו והולכת לפניו וכו' ד' אלעזר אומר אף קשורה בו ככל שנתאר וכו' וא"כ האיש שהרגיל עצמו בזה ונתקבץ לו ע"ז כמה מאות לאוין דאורייתא משנה אחת רעדה תאחוז נפשו בזכרו שכמה מאות מלאכי חבלה לכושין שחורין ומתעמפין שחורים יהיו רצין אחריו זה יאמר נבראתי כיום פלוני וזה יאמר נבראתי ביום פלוני ואח"כ יגמר דינו שיהיו מלפנין אותו להוליכו לגיהנם מקום החושך והחמר

להתבונן בפעולותיו ולחשוב עד כמה יגיע ממנו הדיוח וההפסד ולפי חשבונו יראה להתרדב בפעולה הזאת או לברוח ממנה, והנה כאשר נתבונן בגורל ההפסד שיגיע לאדם לנצח ע"י העון הזה בשנעשה ח"ו מורגל בו הסמר שערות ראשנו ויברח ממנו כבורח מן האש כי מצוי שמגלה עצמו ככל שבוע [ולפעמים שני פעמים בשבוע] ויש עליו ה' לאוין וידוע שכל העובר עברה אחת קונה לו קטיגור אחד וכשהוא מתנהג בן כל השנה יש עליו מאתים וחמשים מקטרגים מזה העון כלבד ואם המגלחו הוא ישראל עובר עור כחמשים לאוין כנ"ל וכשהוא מקיף ג"כ פאת ראשו יש עליו עוד הרבה מקטרגים וכשהוא מתנהג בן ח"ו כמה שנים מי יורע כמה אלפים

עברה כנגד הפסדה הוא ג"כ בשני מונים, א) שהעונג והשכר שהיצה"ר משביע ע"י העברה הוא רק עונג קטן כאר ואילו היסורים שיכול אפילו שעה אחת כמדות חניהם הוא נורא מאד ושקול כנגד יסורי איוב כל ימיו כמו שכתבו הסה"ק, ב) שהעונג שהיצה"ר משביע ממנה הוא רק לפי שעה וההפסד בגיהנם מ"מ לבו יתמרמר עליו לנצח על מה בא לידי שפות בזה לטורד בכלבו של עולם ובפרט בעת שיוכח לבסוף לקבל השכר עבור מצותיו ויראה גורל טובותיו של הקב"ה העודפות עליו וכו' ויבור את פעולותיו המנוגות שעשה בעוה"ז גרו וישח עליו נפשו כ"ו יחשוב האדם בעדו בחייו וטוב לו.

נעלם, דער פון פאר שטיין פיר אז דער קענשט לארף זיך בארעקענען אין זינע אלע פשלות וואס ער טוהט און זעהן וואס פיהל קען זיין דער קוח אדער היק און נאך דעם קשגון וועט ער זעהן אדער פקעסין זיך צו דער פועלה אדער צו אנטלופן דער פון. היינט אז ס'ר וועלן נעמען בארעקענען דעם גרויסען אוקליק וואס דער קענשט וועט האבן אייביג דורך דעם זון אז ער וועט ווערן אין אים איינעווייניג וועט זיך אונז שטעלן דיא דאר פון קאפ און קיט וועט אנטלופן פון אים אקוראט וואס פון פיקער ווארום עס איז דער שטיינער דער וואס גאלט זיך איז לפחות איין קאל אין וואך (און אפט קאל זונטיג סאל אין וואך) איז ער דאך עובר פאר די בארד אלליין (היג די פיאות) פיקר לאזן און דאס איז דאך פאקט פון פקס אז דער וואס טוהט איין עברה פאשאפט ער היק פאר זיך א קאקט היינט דא אז עס איז דא פיקר לאזן איז פיקר קאקטריג און אז ער פירט זיך צוויי אגאנצן יאר האט ער אויף זיך צוויי הונדערט פופציג קאקטריג און אויב זיין גאלער איז גיוועזן אייד קוקט אויף אים צו דריכן יאר נאך פופציג קאקטריג האט ער פון איין יאר דריי הונדערט קאקטריג אויף זיך און אויב ער נעמט נאך אקאס די גאנצע פאזע אויף קוקט אים צו

נאך פקס, עונות און אויב קלילה ער פירט זיך אזוי דאס יארן ווער ווייסט ווי פיהל קאקטריג דער קענשט וועט פאשאפט דורך זינע, עונות און איינליקער פאונדער ווארט אויף אים צו נעמען פון אירם נאכט נאכען טויט ווי עס שטייט אין דער תורה וואס גאט האט געזאגט צו מן לפתח חמאת רגל איז דער פייט לעבן פיר פון קבר ווארט דער קאקטריג ווי קיט וועט אים פקענען וועט ער זיך בארשן קיט אים נעמען און פקס קאחל פקענען אז קיט ווער קאקטריג פועלן ווי אום ראש השנה צוועק נעמען פון אים זיין לעבן אדער ח"ו אנדערע יסורים, דיא נאכט ווארט אז דער קענשט טוהט איין עברה אויף דער נעלם נעמט זיך און אים וואס איז און אים אגאנצן וואס א קאל און זי פירט אים צום דין ער קען נישט אנטלופן און דיא נאכט פקענען אויף דעם באהית פון פאקטריג פון דער תורה היינט לאכיר זעהן דר קענשט עס געוויינט זיך איין אגאנצן יאר אין דעם און עס ווערן אידעם אויף גיליגין דורך דעם ווי ס'ל הונדערט לאזן פון דר תורה בארף ער דאך צו ציטערט ווערן ער נאל זיך דער סאנען צו זיך פיהל הונדערט קאכאזי תפלה זי זענען אן גיסאן אין שטארצן וועלן נאך אים נאך לופט דר וועט זאגן זיך דין פאשאפט געטריג נעמט פאזע און דר

והמר ושם ישפמו אותו [דהם עצמם שופמין ועונשין אותו כל אחד ואחד כפי מה שנגזר עליו מל"ד העליון וכמו שכתוב חסרך רעתך ומשובותיך תוכיחוך] ומי יוכל לשער גודל היסורין והצרות שמוכל אפילו על לאו אחד בגיהנם [כי אפילו כשהיו מענישין אותו בל"ד של מטה על לאו ל"ט מלקות היו צריכין לשום אותו אם יוכל לקבלם ולא ימות באמצע והמלקות של מלאכי חבלה בגיהנם בוראי יותר קשים ומרים מהם] ועאל"ו על כמה מאות לאוין שעבר במשך איה זמן ואו יתום באחריתו ויתמה על גפשו איה היה שכלי איך הלכתי אחרי יצרי ולא התבוננתי על אחריתי שאני עתיד ליתן דין וחשבון על הכל ולא זכרתי את יוצרי שאצטרך לבוא אליו לסוף ימי ויתורה בעצמו או על עונותיו וכמו שאמ"ל על הפסוק עוברי בעמק הבכא מעין ישיבותו גם ברכות יעמה מורה סלמך שהרשע מתורה בשם שהמצורע מתורה ואומר

פ"ג עוד מענין זה.

והנה ידוע שמי שעובר על ל"ת דאורייתא שיש בה מעשה פסול לעדות ולשבועה כן התורה משום שהוא רשע ונאמרו אל תשח ירך עם רשע להיות עד חכם וכמה יתמרמר לב האדם בזכרו שעי"ו שמקיף פאת ראשו ונקט פסלתו התורה לשום עדות ושבועה בעולם

מקורה וכן דאקמין אויף זיינע עבדות וויא דיא נקדא קענענט אראפ פון א פסוק אז דר קשע אלזין איז זיך דאקמין סתירה און נאנט איה פלוצן בן פלוצי איה קאב עובר געווען די און די עברה אין קעם און קעם ארמ אין קעם און קעם קאב און דער און דער איז דער פייא גענצקאלט געווען און זיי גענען אויף זיך בצוריק קעם דין וקארום ווי זיי זענען אזוי פיהל רעכענען האבען זיי אן גיפאקט קום זיינענע פערשן קעם זענען זיי אויף זיך בצוריק קעם דין און נאנט די קאקט רעכענען געשקט די קאקט רעכענען באגאקען איין גע פערשן און איין גיהנם פאר קשעים אפער נאנט קען גענצקאלט קעלעזן תשובה קעקסט קער גיט קאר לעבעדיגעקייט. על בן דער וואס איז איין פאר שפאנדענער באקף זיך זייער הייסן פון קעם זען און גיט קיין אויף זיינע חברים נוס גענען אלזין פסקיר גייער קשש. און גענצקאלט נעמט אים גיוויס גוט ווין:

פרק ג דאס איז דאך באווקט אז דער נוס איז עובר אויף איין לאו פון דער תורה איז ער פסול צו זאגן עדות און צו א שבועה טייל ער איז איין קשע און דיא תורה פאר נאנט אז קען נאל גיט נעמען. קיין קשע פאר קיין עדות. היינט ווי קיי באקף דער פערשט פקעקצין אז ער נאל זיך דער באקען אז דורך דעם וואס ער נאלט די באקף האט איהם דיא תורה גיפאקילט צו קיין שום עדות ושבועה און ער איז אין גלל פון די פיהל קשעים. מי פיהל באקף ער צו שראקן

נעמט זאגן גענעם קאב און נאך דעם נעמט גיפער נענען זיין דיא וויא נאקען איהם פירן אין גיהנם אין קעם קענעמערן ארמ אין קעם גימערן און דאקמין קעלען זיי זיך קיט אים קעקסטן וקארום ווי פיהל עונש קעם נעמט נגד בבד של קערה אזוי פיל איז די עברה צעדין שטק פאר איהם נאך דעם וויא קעם שפייט אין פסוק קערה קערה איז דער בייזן בייזן איינזע קערה נעמט דיר שטק פון איהם נאך דעם וויא קעם כשער זיין די יסורים נוס קערה נעמט ליידן אפילו פאר איין אין גיהנם נאך אפילו ער וועט ליידן אפילו פאר איין צייטן גיפאקעמט בבד של פיהל אז מייא קאט פאר צייטן גיפאקעמט דער נוס איז עובר געווען אויף אלא ל"ט פיהל איז אויך געווען זייער שטארקע פיהל מייא קאט גיפאקעמט שאקען צו נעמט ער קענען דער באקען און גיט שטארקע און דיא פיהל פון די סאגלי חלה אין גיהנם איז גיפאקעמט באקעמט און גיפאקעמט פאר ווי היינט גלל קען אז ער באקף ליידן פון ווי פיל הונדערט לאוין מייא גיט איהם פון השפים בורות אז ער מייא ליידן פון אלע עונות. און גענצקאלט נעמט ער קערה אלזין פיהל פון יסורים און ער נעמט זיך וואונדערן זליח אויף זיך וואו איז געווען בייזן שטק ווי פון איהם נאך גיפאקעמט נאך פייז יצחק און איה קאב זיך גיט געקענט איהם בייזן סוף אז איה נעל דאך באקען און נעמט דין וחשבון אויף אלע און איה קאב זיך גיט דער סאגלי איהם בייזן באקעמט אז איה נעל דאך באקעמט קעקען אז אים לבסוף. און ער נעמט זיך אלזין

הנרועים הם הספקורים בודון את מצות ה' לעבור עליהם בריש גלי ובשם רשעים נקראים ונרשמים בשם הזה לפני אלפי רבואות מלאכי השרת ובפני כל פמליא של מעלה שאף אחר שיקבל עונש הגדול בגיהנם עבור שהפקיר מצות ה' לעבור עליהם בודון ובשואם נפש הלא ישאר לו שם הזה לכרמת נצח. וכן מרומם בכרוב בסלאכי (ג') ושבתם וראיהם בין צדיק לרשע וגו' כי הגה היום בא בוער כהטר וגו' ולחם אותם היום הבא אשר לא יעווב להם רשע וענף וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה וגו' ועסותם רשעים כי יהיו אפר החת כפות רגליכם וגו'. וכמה יבוש ויכלם בעצמי אשר בשביל הנאות שעה קלה של יופי וכבוד מדומה שלא רצה להחלק בחבריו הסכלים שאין רואנים לאחריתם יכתב עצמו לנצח בכתה של אנשי רשע מורדים במצות מלכו של עולם. ובכל זכות ועלוי שיובו הנפשות הקרובים לה' באלפי שנים שם הזה יעולל במער קרנו כי אינו ראוי לזה שבין המושעים ומורדים נכמה ויתמרמר

בשם הנשים השוכבים. אנו פאראן צדריקע ביהמ וייגער אנדערניקע דאס זענען ריא וואס זענען ספקיר גביון דעם אייבערשטן מצות אונז עובר זיין אויף וויא פאר אלעקסן זיין די אויגן דער פאר רופט שטן זיין אן מיט דעם גאקען רשעים אונז וויא ווערן פאר צויכענט מיט דעם גאקען פאר וויא צענדליקע פאליקער פאליקער טשקת אונז פאר גאנץ פאליקע של פאליקע. אונז אפילו אז ער וועט זיין ספקל זיין זיין עונש אין גיהנם דער פאר וואס ער קאט ספקיר גיטען גביון דעם אייבערשטן מצות פאר אלעקסן אין דיא אונז אפער דער מיטל פון זיין גאקען וואס ער האט אויף זיך אלליין גיבראקט דמיט דער גאקען דשע בלייבט איהם אויף אייביקע גיונות. אונז וויא סידל וועט זיך דער סענעטש אלליין שטעקען אז פון ווערן גאליקע הנאה פון פאר גארטן גבול וואס ער האט זיך גיט גיוואלט אפ מילין פון זייער גארליקע גבירים וואס וויא קאקן גיט אויף זייער סוף) האט גורם גיונות ער זאל זיין פאר שרייבן אויף אייביק צו וויסן די ביהמ פון רשעים אונז סודרים און רבשע. אונז אין אלע גליון וואס וועלן חכה זיין דיא נפשות וואס זענען גאקעט צוא גאט אין מווינקע זאין איז דער גאקען וועט דיא סענעטשין אפ דוקא פון אלע גליון אונז אראפ ווארפן וויא פון דער פון ווארם ער איז דער צוא גיט דאזי ער עקט גיטילט צו וויסן די

פאליקע וויא גבירים. אונז וויא סידל וועט ער זיך אלליין קלעקען אז צוא ליב זייער גאקעט וואס ער האט זיך געלאזן איבער היידן צוא דיא געה פון זייער גבירים דער פאר איז ער פאר שטעט אויף אייביקע אייביקע. אונז ווי קיל וועט זיך דער סענעטש שטעטש געשעט זיין גשקת וועט ארויף גיין אויפן אונז ער וועט זען וויא פיל צענדליקע מווינקע הייליקע פאליקע וואס אייבליקער איז גבירים וויא פיל מווינקע קייל אונז זיין לעכטשקייט לייכט אן אשעט אונז פון דעקט ווערן פאן זיין מיט גרויס איהם דעם אייבערשטן גבון אונז ער וואס ער איז אקליינע גבירים אפגעדעקט אן גיטאן אין אשטמיל פלייש וואס ווערט ערד האט ער ביא זיך גיטען גוונטיקט מוכר צוא זיין אן דעם גבול פון דעם גבול שטים גאנץ אונז צוא גאנץ זיך סוף הארט גיט פאר זיין פאר וואס אזי גאנץ וועט אים זיין געשעט מיט וועט אים פאקען די רשע ווי האקטו געזי פנים גיונות עובר צוא זיין אויף די הייד פון סוף העולם ווי האקטו זיך גיט דער סאנאן אז דאס וועקט דאך מיטן קאקען אפ געבן דין וקשטן אויף בייגע פעשים. אונז אלץ ווס ער די גיטאון אויף דער וועלט שטייען אלע אן גיטאון גוונות צוא גאנץ אויף איהם געשעט דין וויא עס שטייט אן הדר הקדוש פרשת גש. אלע וואקן וואס דער סענעטש מוואט אויף דער וועלט זענען אלע אן גיטאון אונז וויא שטייען

שיעשה ע"י איסור דומיא דלאו דלפני עור לא תתן
מכשול וכבר בארנו לעיל בריש הקונטרס שהוא
נ"כ בכלל זה. שנית אם ח"ו נעשה הרבה הוא אצלו
להפקר שאינו מקבל ע"ע כלל להשמר ממנו עובר
עור על מה דכתיב בתורה ארור אשר לא יקים את
דברי התורה הזאת לעשות אותם שפירושו אשר
לא יקבל על עצמו לקיים את כל התורה וידוע מאמר
הנמרא בשבועות (דף לו) דארור בו קללה בו נרין
וכו' וצריך להיות חרד בנפשו אולי ח"ו נידונו בשמים
ע"ז וכעין מה שכתב בספר חרדים לענין מקלה אביו
ואמו ע"ש וגם עלול מאד כיון דיש ע"ז ארור בתורה
שירד מנכסיו ולא יועילו לו כל תחבולותיו. ולכך
כל אלו הנ"ל הוא נקרא בשם מומר לדבר אחד כיון
שבשאת נפש עובר על האיסור החמור הזה ותוא
סחוקי דבר זה של תורת ה' אצלו להפקר כמו שאר
מומר לכל התורה כולה וע"כ גדול עונו מאד וכדי
שלא

פרחי מכרוי חד קפיה וחד סימניה וחד משמאליה
ואמרי דא פלניא דמרד במריה מרד לעילא מרד
לחתא מרד באורייתא מרד בפיקודי חמו עובדיה
חמו מליה שב ליה דלא אברי עד דמשי לנבי קברא
מלכו מתי אתרנן מוכתייהו עליה ואמרי וי וי דדא
אתקבר בנזון ע"ש וע"כ אשרי לו לאדם השם על
לבו כ"ז בימי חייו ואו אשרי ומוב לו :

פ"ד בו יבואר שישמור עצמו מזה העון
כדי שלא יכבד באורוין הכתובין
בתורה .

ודע עוד דמי שאינו שומר עצמו מעון זה של גילוח
הזקן לכך מה שעובר על הל"ת המפורש
בתורה עוד מקבל על עצמו שני אורוין הכתוב בתורה
היינו אחד עובר על ארור משנה עור בדרך ידוע
דכונת התורה לארד למי שנותן מכשול לפני אחד

כימי איין ארור דעם וואס קאכט אהן א שטרייכליגן
פאר יענעם אז ער זאל דרוף אים נישטרייכליגט ווערן
כימי איין עברה און דא איז אויף אזוי דרוף אים קאמ
דער קינגעלש וואס נאלט אים אויף איין עברה ווארום
זא ער ווילט אים נישט בעטן וואלט ער דאך אים כימי
ניטאלד נישט ניקאלט. דאס אנדערע אויב עס ווערט
בייא אים דיא עברה נאר הפקר און ער איז נאר נישט
מקבל אויף זיך צוא היטן זיך דער פון איז ער עובר
אויף דעם פסוק ארור אשר לא יקים את דברי
בתורה הזאת לעשות אותם איז דער טיין דער וואס
איז נישט מקבל צוא היטן דעם אייגענשטיקס
התורה. און עס איז ידוע וואס די נקמא זאגט אז ארור
ליגט איין דעם א מקל'ה גם ליגט איין דעם א נדוי היינט
דארף דאך דער קענטש ציטערין קאסער ח"ו האט
קען איהם קנדה גינען אין היסל פאר דיא עברה. און
דער וואס האט חלילה אויף זיך איין ארור איז זייער
קצוי אז עס גייט ציין אקללה אויף זיין אייניקס און
ער ווערט איין אביו גדול און עס וועט אים נישט העלפן
קין שום תחבולה אויף צוא האלטן. און חזק זאלע
זאבין ווערט ער גערופן ער איז סוכר צו איין זאך פון
דער תורה וויא זאלד ער איז עובר קנדה פמה קאל
און ער האלט דאס נאר דעם אייגענשטיקס הייר פאר
הפקר דער פאר דאס ער אויף זיך דעם אייגענשט
און ער ווערט גינאילט כימי זאלע פויערעם דער פאר און
דער זון איז זייער גרויס און מעין זיך קעניקט זיך
אונזערע

שטייען צדית צו זאגן אויף אים און עס ווערט נישט פיר
פאלן און בלשעת סיא פירט דעם קענטשין צום קבר
גרייטן זיך זאלע צוא און גייען כימי איהם און דבייא
בריון רופט קען אים פאר אים איינער רופט אים אין
קעמפין זייט און איינער אין לונקן און איינער פאר
אים און זיי שטייען אים כימי דעם לשון דאס איז יענער
וואס סיא רופט אים... וואס ער האט סוכר גינען אן
זיין הערין זיין סידקה האט דער זאגט אויפן וויכיינו
עס איז באשאפן גינאירן כוחות הטוקא וואס זיין
שטייען אויפן חזק לסתנה שקינה) און האט דער
זאגט אונטן ער האט סוכר גינען אהן דער תורה
ער דאס סוכר גינען אהן דיא סכור ווערט זייער בעשים
ווערט זייער ריבוים גלייכער פאר אים אז ער וואלט
נאר נישט באשאפן ווערן. און ווי ער טקט צום קבר
איז זאלע מרים ווערן דער ציטערט פון זייערע ערשער
אויף אים און זאגן וי וי אז דער איז סקיבר גינאירען
צוא וויסן אונז על גן איז וואהל דעם קענטשין וואס
ער באקעכט דאס ווען ער לעבט דאן איז יענער
גלייכליך און עס איז אים גוט אויף אייניג :

פרק ד און זאלסט וויסן נאך אז דער וואס היט זיך
נישט פון דעם עון פון גאלן א פארד חזק
וואס ער איז עובר אויף זאלו וואס שטייט אין דער
תורה גפירוש איז ער אויף זיך נאך מקבל צוויי ארורים
וואס עס שטייט אין דער תורה היינו איינס עס שטייט
ארור משנה עור בדרך ידוע וואס די פננה דיא תורה שילט

אשאר אלא לא יאבד ח' מלוח מפני שהוא מפקד עצמו לאותה עבירה ופורך עולה ממנו לגמרי וכדאי לאדם לברוח מלחפקיר עון הזה מפני זה לבר שלא להקראות בשם מומר ושלא יגביר עליו שנאת המקום ב"ה כ"כ שלא ירצה למלוח לו לעולם! ועון זה חמור עוד משאר עונות שהם חוץ לגוף ועון זה נדבק בעצם המונח צורתו. שבתמונה זו בראו הקב"ה להבריל בין איש לאשה והוא ממרה בראיון השי"ת ועובר צויו ומגלה עצמו ונושא עונו החמור תמיד על פניו. גם צריך להתבונן בנפשו איך יעין פניו לבקש מהקב"ה על צרכיו בעת צר לו בעוד שהוא נושא חותם המרידה על פניו וכן צריך לזכור עד כמה ירע לנפשו לעמוד לאחר מאה שנים לפני כסא כבודו ית' כי כחשו יעיד על פניו ואיך יוכל להסתיר פניו בעת ההיא הלא בושח וכלמה חכמה אותו ואשרי המתבונן בנפשו בעוד השער פתוח וזכור לחקן:

פ"ה בו יפואר סיבת האנשים הנכשלים מפני מעות היפוי.

עוד יש סיבה לעבור על העון החמור הזה מפני היפוי שהוצר מפתח אותו שע"י תהיה מראוה יפה וימצא חן בעיני הבריות והרבר באמת בהפסד שחררת פנים הוא וכן כדאיאת בשבת (רף קל"ב). וגם החן שימצא לפי דעתו הוא רק אצל אנשים נערים וסבלים אבל

שלא יפלא בעיני הקורא כי קראתי את הרגיל בעון הזה בשם מומר אעתיק לך דברי רבותינו כי אפילו חמא קל מי שמרגיל עצמו בשאט נפש לעבור עליו נקרא בשם גנאי זה ועאכ"ו בלאו הספורש בתורה וזה לשון רבינו יונה בשערי תשובה במאמר ו' ועתה בינה שמעך זאת כי הוא עימר גדול אמת כי יש מן הצדיקים שנכשלים בחמא לפעמים בענין שנאמר כי אדם אין צריך בארץ וכו' אכן כובשים את יצרים מאת פניהם ואם יפולו פ"א בחמא לא ישנו לו ונקיטו בפניהם וחוזרים בתשובה אך כל אשר אינו נזהר מחמא יודע ואינו מקבל על נפשו להשמר ממנו גם אם הוא מעונות הקלים אע"פ שהוא נזהר מכל עונות שבתורה קראוהו חכמי ישראל מומר לדבר אחר ועם פושעים נמנה וגדול עונו מנייח לו אם אמר יאמר העבר לרבו כל אשר תאמר אלי אעשה וזלתי בדבר אחר כבר שבר עול אדוניו מעליו והישר בעיניו יעשה ועל ענין זה נאמר ארור אשר לא יקים את דברי החזקת הזאת לעשות אותם ובאורו אשר לא יקבל על נפשו לקיים כל דברי התורה מראש ועד סוף ויורה ע"ו אשר לא יקים לעשות ולא אמר אשר לא יעשה אותם והמקרים יתברך עכ"ל. וכעין זה מצאנו לחז"ל כל המוחלים עצמו לעבירה אין לו מחילה עולמית והיינו אף בזמן שיתגברו רחמי שמים על העולם למחול חמאי ישראל כמ"כ ואסלח לאשר

מיט צווי איין צורה ונארום דאָרמין שמיים ער מיט די תבונה וויא ער איז גינען אויף דער נעלמט און וויא נעמט ער קענען פארהאקטן די צורה אין דער צייט די צורה אלץ נעמט אויף איהם ויין דער גרעסטער צדאת פאר גאנץ גיד של מעלה. וואויל דעם קענעמאשין נואם ער פארעכניגט נען דער פויגער פון תשובה איך נאך אפין און עס איז נאך אין ויין האנד צוא פאר רעקמיין:

פרק ה עס איז פאראן נאך א סיבה עובר צוא ויין אויף דאס הרגע. עברה דער יצה"ר דעם וויא איין אז דורך דעם נעמט ער אויס נויטן ויין און ער נעמט גיפניגן ון ביי אליקען. אָפער אין אָפּט איז דאס אַ קעזע דא נאמור איז די תבונה פנים פון אָפּענמאשין איז אָפּארד. און דעם ון נואם אים דאָקט ויך אז ער נעמט קריקען דורך דעם איז דאס פער נים בייא דאס יינגוואַרג די נאָם דער בעזת איז ביי וויא קלוי אָפּער בייא אַנשים תשובים עברה נעמט ער אפּערען קבונת ווערין

אונזערע רבנים זאגן דער נואם איז ויך תכלית צוא איין עברה איז אפילו נען עס נעמט דער נעקט נערין כחשים אויף דער תעלמ נעמט פון דעם קענעמאשין נים נועלך מוקל ויין אויף אייניג ואם לא אָפּעשה תשובה נאמור ער תבוס. און דר עין איז האַרדער פון אָפּערען עברות נארום וויא נענען חוץ דעם נוף און דער עין נערמט פארהעמט און דעם אָפּען תבונה פון ויין צורה נארום דיא תבונה דאס נאם ב"ה באשאפען אז עס נאל ויין אפּער צוא וויקין אפּאָנסגיל צוא וויקין איין אָפּע און ער איז מוקל אין דעם דען פון השי"ת און נאָלט ויך אָפּ און ער פאראם פּסיד דא עברה אפּין צורה. גם דאָרף ער ויך אלץ באַקלעין וויא קען ער ביי ויך נאָפּין אשטיינקייט קעמין ביי דעם אייבערשטן אונז נען עס נערמט איהם ויגער נים נים כל ון ער פאראם אויף ויין פנים אפּעצאט פון ארומא. גם כאָרף ער גידענמן וויא פיל נעמט אים אפּאל ערנערין לעבר סיבה אָפּים צוא שמיין פאר דעם הייליגן פּסי תבונת

שהוא אינו יכול להתגבר על תאוותיו ככה בענינו גם הכסילים בני חברתו יסבימו לבסוף כי דרכו ישרה ומכובד יותר ממי שמגלה זקנו ובענין שאחז"ל סהרי שקרי אאונרייהו וילי [היינו מי שמשכיר עד שקר להעיד גם בעינו הוא מוולל על שנתרצה לזה אף ששכרו ורוצה שיעיד שקר ה"ל אף שכ"א מהמגולחים רוצה שימצא עוד מגולחים ולא יהיה הוא בן יחיד בעין זה מ"מ יודע האמת בנפשו שאין זו דרך ח' והנה חז"ל הבטיחונו כל המכבד את התורה גופו מכובד עד הבריות וכל המחלל את התורה גופו מחולל על הבריות והיינו שהמכבד התורה ומצותיה יהיה אף גופו מכובד על הכל והמחלל אותם יהיה מחולל ונקלה על הכל ודכריהם בוראי נאמנים וקיימים וא"כ המפקיר ד"ת בשביל היפוי שחושב למצוא חן וכבוד עי"ז עליו לדעת בבירור כי לבסוף יסבב ה' שינחל בזו וקלון ולהיפך השומר ומכבד אוהרות התורה יוכבד מן הכל :

גם צריך לדעת מה שכתוב בספרים כי כל עון ועון שאדם עושה משקץ ומתעב אברי נפשו בחלאת הוהמא והוהמא ניכרת על אברי נפשו השייכים לאותו

אבל אצל אנשים חשובים אדרבה יתגנה בזה הרבה ואם כי אין מגידין לו בפיהם אבל נבזה הוא בלבם עבור זה וכמי שיראה לאחר שתחוב חתיכת חויר בפיו בוראי יאחזו גועל לנפשו מלהביט ד"ו ובלבו יחשוב איך האדם הזה נכר תאוותו על שכלו כן דוא ממש הדבר הזה להמביט על חלקת לחייהם המגולח ואלו היה שומר עצמו מגלח היה נכבד וחשוב בעיני כל איש [הג"ה כי בלמח הזקן בזמנינו הוא כמו איזה אדם (הנקרא בל"א טילד) שמליץ כל בעל מלאכה במחוך בעיירות הגדולות שזה האדם מורה על תוכן האדם הדך שם אס הוא רלען או חייט או ספר כן הוא הזקן הוא תואר האדם הישראלי ולזוהי התורה שלא להשמיטו וכשמקיים רלון הש"י מורה על כל מה שנמלא בפנימיותו בלבו ומוחו שנלחם הוא לה' ומורו וכושמשליך הזקן אחרי גוו ומגלחו אדם הוא על האדם הזה שלבו פוגע מדרך ס' ולבו מלא תרמית והוללות] וביותר מזה נבחן בכור הנסיון שאפילו מי שנכר תאוותו על שכלו גם הוא מודה באמת אחרי התבוננות דעתו שמי ששכרו נכר על האותו הוא מכובד יותר ממנו אלא שאומר

נערינו כנס ויניא איהם גיט מיטין מויל אפער אין הארצין פאר שמייען וי אים אקראש נוי איינער זאל נעקן רעם אגדערין נוי ער שפעקט צרין א שטיק חויר אין מויל וועט איהם ארן תאפין א נידעקטיש דער פון אונ אין הארצין וועט ער קלערין וויא דער קענטש איז ביא אים די פאנה אפולע שפאקער פארין זאל אז איז דא נעלביגע דער וואס גיט א סק אויף ווייער באקין וויא עס איז הויל אונ תאפט גרין אונ אז ער וואלט ניה הייסן פון צו גאלין וואלט ער גיווען השוב ביי אלימען אין דא אויגין ווארום באקט דא בארד אין אונקערע קריגות איז א קראש וויא א שילט וואס אימלאקס בעל קלאקה שט לט ארום פון דרוסין גדי אלע זאלין וויסין ווער וואהנט דא אין שטוב א שטאטער א שטיידער א גאלער און איז א בארד דאס איז דער תואר פון א סאנקטיל אונ דא תורה האט פאר זאגט אז ער פאר גיט פאר דאגין איז אז ער איז מקיים רעם אייבערשטינס רצון נויט דאס אויף אלץ וואס ביא אים אין הארצין איז אז ביא אים איז שיער דעם אייבערשטינס פאר זאג אונ ער האלט מיט אים אפער דו אז ער ווארפט אראפ דא בארד אונ גאלט אפ איז דאס אבינויין אויף דעם קענטשין אז ויין הארץ איז אפ ניקערט פון זאגט וועג

אונ דא הארץ איז פול מיט אלע פוסקטיש. נאך קער איז דורך נידעקט גיווארין קלאר אז אפילו דער וואס ביא אים איז די פאנה שפאקער פארין זאל אונ ער גיט נאך דער פאנה איז ער אויף סתירה אז ביא דעם ווס דער זאל איז שפאקער פאר דער פאנה איז מיט לייט פאר איהם נאר ער זאגט אז ער קען גיט פרעכין ניין יצהר. אונקערי הייליגע פגאים זאגין אז דער ווס איז סתירה דא תורה איז ניין קערפער אויף כבובד אויף דער וועלט אונ דער וואס סאקט וואקענדיג דעם אייבערשטינס תורה דהיינו זיינע פאר זאגנען איז ניין קערפער אויף סתירה ביא לייטין זאל גו דארפן סיד וויסין אז דער וואס איז ספקיר דא סתירה פון דער תורה אונ ער קלערט אז דורך דעם וועט ער באשיינט נערינו ביא לייטין אין דא אויגין אונ ער וועט ביא זיי קריגען חן דארף ער וויסין קלאר אז צום סוף וועט דער אייבערשטער סאקט אז ער וועט קריגין גיוונות אונ קריק דער וואס היט דא תורה אונ האלט ערליק אידע אלע פאר זאגין וועט ער קריגין קבובד פון אלעקטע. גם דארף קען וויסין וואס עס שטייט אין ספרים אז מיט אימלאקס ער וואס אפגענטש מוהט פ' מיאקטער דא אייבערשטין פון זיין קפיש מיט דא פאסקדעקטיש פון

שהעברת במור על רצון אלהי השמים וגם לא תספיק
עצמך בהביון לבר כי תוכרת אח"כ לירד לאש והידיגם
ולסבול שם יסורים קשים ומרים על כל לאו ולאו
בפני עצמו יודע שעונש הדינהם קשה עד סאר עד
שאפילו נביאיו הקדושים היו יראים ממנו וכמו שאמר
דח"ה סמר מסחרך בשירי וממשפטיך יראתי וגברכות
(דף כ"ח) איתא בגמרא על התנא הגדול רבן יוחנן
בן זכאי [שתוא היה רבו של ר' אליעזר הגדול והתנא
ר' עקיבא הוא תלמיד תלמידו ולא הניח מקרא ומשנה
והלכות ואגרות וכל הש"ס היה אצלו דבר קטן והיה
יודע אפילו מעשה סרכבה ושיחת מלאכי השרת]
שהוא היה בוכה לפני פטירתו ושאלותיו תלמידיו רבינו
גר ישראל עמוד דימיני וכו' מפני מה אתה בוכה
וסוף תשובתו היתה שיש לפניו שני דרכים אחת לניע
ואחת לניהנם ואינו יודע באיזה דרך מליכין אותו
ובעירובין (דף כ"ב) איתא בגמרא על הפסוק עוברי
בעמק הבבא מעין ישיבותיו שמורידין דמעות הרבה
עד שנעשה כמעין קורס שעוברין בתוך * הדינהם
וע"כ

לאותו עון עד אשר יקח ממנו בניהנם וחלאת הוזהמא
טאוס כ"כ עד אשר נקראת בשם צואה וכמש"כ אם רחץ
ח' את צואת בנות ציון ובוכריה ג' הסירו ממנו הבגדים
הצואים וגו' שזה מרמז על עונות ונמצא העובר על
לאו דלא תשחית את פאת וקנך מביא גיעול ולכלוך
על פני גפשו מוחלאת העון ובכל עת ועת שמגלח
מוסיף לכלוך וזהמא עלית עד שלעתיד בהפרד נפשו
מגופו יהיה אור פניו חשך משחור וזהמאתה גיברת
ונורפת למרחוק. וערת ראה נא אחי האם כראי לך
לשמוע ליצרך שמתה אותך שבזה תחיפה לפני
הברית לשעה קלה ותחת זה הביא על נפשך בוז
וקלון מוחלאת וזהמא העון אשר תכסה פניה לעתיד
ושם הקלון והכלמה נורא מאד כי אינו לפני אנשים
אחרים כאשר בעולם הזה כ"א לפני כל פמליא של
מעלה ולפני אלפי רבואות נשמות קדושות ושם הלא
ידעו הכל שחלאת הוזהמא הוה תבאת בעצמך על
פניך (ואפילו בעוה"ל אם אדם משחיר פניו והולך בין
חבורות אנשים יחשב בעיניהם כמשתגע) כמה

(*) ואיתא בזהר חדש במדרש רות שבעה שמות לניהנם ואלו הם בור שחת דומה טיט היין שואל צלמות ארץ תחתית

פאר דעקס די צורה האקטו אליין אריוף גיבראקט מיט
נאם דא האקט עובר ניען גבון אויף דעם רצון פון
נאם. און עס קעמ נים קלען מיט גיין אליין דא
נעקט געבאט מיין גיין אין דעם פייגער פון גיהנם און
ליידן יסורים קשים ופארים אויף איינליקס לאו באוונדער
און סיי בארף וויסן אז דער עונש פון גיהנם איז אז
גרויס אז עס נעמט געבאט אקטואל פון פאקערן איינער
סא גייט אין גיהנם. עס שטייט אין זוהר הקדוש ויין
נעקטן האט דער גיהנם. סיי רופא איהם בור שחת
דוקא מיט גיין שאל ציפנות פתחיה. ויין פדווחת
אין פאראן אין גיהנם איינע איינע איינע די אנדערע אין דעם
ערשטן פדור גיפןם ויה ווי סיל בתות בלאגי מבלה
זיי נעני ווי דא פארענדענען שלאנקען. דביי סמינים
נענין עולם אין גיהנם זיי דוקא פון סמינים און נאך און
די איינע זינע אלע נענין סמינה אונטער זיי און דא
אלע סמינים לויפן און און דא דוקא פון סמינים די נאשנות
פון רשעים און אלע בתות פון מלאכי מבלה נענין
פארגיש גינעם און זייער קול העקם ויה אין היפל אביין
און דער קול פון דא רשעים אין גיהנם שרייטן די
און עס איז נים דא אויף זייא גיין קבתם. עס שטייט
באקטין אין זוהר אין איינליקס פדור פון גיהנם פאר

וואס

דיא בוקאט פון דיא געברא און דאם איז ווייגער
קענטיג אויסן נאש אז וויא דיא בראקטע זאך אויף דר
נעלם גיין וואקענט גר נעקט דר פון היין אין גיהנם
נעקט דא גיפונען אז דער נים איז עובר אויף דעם לאו
פון ולא תשחית את פאת וקנך געקענט גר דאך אין
איינערליקס אויף דיא צורה פון דעם נאש און
איינערליקס קאחל ווען ער גאלט זיך פערט גר אויף
זיך פער בלאמט פער איינערליקס און צום סוף
געט דער נאש נעמט זיך אפ שיידין פון גוף נעמט דאך
זיין דיא צורת הנפש שוואנדער וויא קול און דיא
איינערליקס נעמט דאך גענין פון עיימיין דער רים
בע פון דער פון. היינט זעה אליין פדורער צוא איז
קבא צו פאלגן דעם יצוהר וואס ער רעמ דר אן אז
דר סיי נעקט זיך באשיינען פאר לייטן אויף אקליינע
וויילע און אנשטאט דעם נעקטן אויף זיך אליין פדורען
נעקט פדווחת פון די פאקטנען מוסיף וואס דם נעמט
פאר דעקן דיין גאנצן פנים און דאקטן דער גיין
אין שרעקליך גרוס ווארם דאם איז נים פאר איינציגע
פעקטשין ווי אויף דער נעלם דם איז פא גאנץ פמליא
של מעלה און פאר ווי סיל צעקלענע מווינדע נאשמות
און דאקטן ווייטן אלע אז דיא פאקטנען מוסיף וואס

ילבש גבר שמלת אשה שהקישום לא הותר (***) רק לנשים שהם צריכים לכך. שנית שבוה הוא מנרה יצה"ר על עצמו וכמ"ש ח"ל שהיצה"ר עומד באמצע פלמין ובשעה שהוא רואה אדם שהוא מסמס בעיניו ומתקן בשעריו ומסתלם בעקביו אומר הדין ידידי הוא וילוח אליו. ומכניסו מעון קל לחסור חת יגיע לו עד שבא בהמשך הוסיף לגלח וקנו שעובר בחמשה לאוין בבת אחת. וכשהתחיל לצמוח קצת הוא חוזר ומגלחו והיצה"ר סרויה מסנו בכל ג' וד' ימים חמשה לאוין דאורייתא ולפעמים גם פאת הראש ועובר עוד שני לאוין. ולא יספיק היצה"ר בזה לבד כ"א יכניסו עוד בתקירות לעריות דהיינו שיבוא ביחד

וע"כ אחי חסם וחסול על נפשך ולא תתפתה אחרי עצת המיידך ואז יהיה מאושר חלקך לעזה"ב :

פז בו "בואר עוד סבת הקישום והמלסוך שמביא ליד גילוח.

והנה כאשר שתחלת סבת האיש המגלח וקנו בא ע"י ההרגל לקשם ראשו ולמלסוך שערו וכך הוא דרכו. ויצה"ר היום אומר לו עשה כך ולמחר עשה כך עד שמכניסו בעון היותר חסור ע"כ נבוא לכאר עד כמה גרוע (*) ענין הזה של המלסול והקישום הרבה. הנה ראשון לכל צורך לידע שעצם המלסול אף שלכאורה אין בו איסור אבל באמת גם זה נכלל (**)

וב' שבעה מדורות הן זו על זו וכולן מדורות מוכנות לרשעים לידון שם. מדור הראשון בור והוא מדור העליון ושם כמות כמות של מלאכי חבלה בעין הבור אשר סים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו כך המדור הזה נקרא בור כמה כמות של מלאכי חבלה בעין נחשים השומים אשר אין להם לחש. שלשה ממונים שולאים בגיהנם והם מתחת ידי דומה והם משחית אף והם וכל האחרים ממונים תחתם וכל אותם הממונים רצים ושבים ודנין במ נפשותם של רשעים וכל אותם כמות של מלאכי חבלה כולם מרעישים גיהנם ונשטע קולם ברקיע וקול הרשעים בגיהנם צווחין ואמרין וי וי ואין מרחם עליהם ועל כל אלו השלשה הממונים עם שאר כמות של מלאכי חבלה שמרעישים גיהנם אמר קרא עליהם קול שאון מעיר קול מחיל קול ח' **שולח** גמול לאויביו וכו' ע"ש במה שדנין בכל מדור ומדור על איזה עונות השם ישמרו.

(*) והבי איתא בזה"ק פריצת וישלח ר"ש פתח ואמר טוב נקלה ועבד לו מסתכבד וחסר לחם מאי קרא על יצה"ר אחסר בגין דאיהו מסתכבד חסר לגבי בני נשא ויצה"ר איהו ארים לבית ורעותיה דבר נש בגאומת ואויל אבתריה מסלסל שערית וברושיה עד דאיהו אהגאי עליה ומשיך ליה לגיהנם אבל טוב נקלה ההוא דלא אויל אבתריה ויצה"ר ולא אהגאי כלל ומאיך רוחיה ולבית ורעותיה לגבי קוב"ה וברין ההוא יצה"ר מתהפך לעבד לו דלא יוכל לשלסא עליו וההוא בר נש שלים עליה כד"א ואחת תמשל בו מסתכבד כמה דאמרן דאיהו אוקר גרמיה מסלסל בשעריו אהגאי ברוחיה ואיהו חסר לחם חסר מהימנות כד"א לחם אלהיו וכו' ולא באו לאסור לגמרי לאדם לתקן גופו שלא ילך מגונה כי בודאי צריך לאדם ללכת בגקיות ואמרו רוחץ אדם סוף ידיו ורגליו בכל יום מים כבוד קטן והעיקר בזה הוא רבוי הקישום והמלסול דהוה מדרבוי היצה"ר.

(**) וראיה משבת (דף נ"ב) מדרך אדם גלדי צואה וגלדי מכה שעל בשרו מים צערו ואם כשכיל ליופת עצמו אסור ופירש"י מים לא ילבש גבר שמלת אשה ואילו הסתיר שם הוא רק מים כבוד קטן ואיתא בזה צ"ב דאפילו ללקש לבגה מצד שחורות ג"כ אסור מים לא ילבש כיון שהוא עושה ח' לתנאות כדי שיהיה נראה כבחר ודעת הרמב"ם דחייב מלקח ע"ז ועיין בב"י ו"ד סימן קפ"ב.

(***) או שלצי מדרגתו מוכרת להתקשם במלבושי כבוד וכדומה כשהולך בין האנשים כדי שלא יתבייש. עיין בתנ"ך שם ר"ה בשביל.

לא ילבש גבר שמלת אשה עם איז קער נים מוקר צו נייקער וואס זיי באפין דאס. דאס אנדערע קים דעם פון רייזעס ער אן דעם יצהד אויף זיך ויהי ריא חקקים נאין אז דער יצהד שטייט אין קישין גאס און ער נעמט א קענקשין פונעם אויס צורם דא איינין און פונעם דא קאר און דרייט זיך אויסן קענעביל נאנט ער דאס איז שוין מיידער און ער באקעמט זיך צו אים. און ער ברענגט איהם צורין פון אפליינע. ענדה צו אנדערעקער ניישער ניישער פון נאנען קים דער צייט קסט ער צו נאלץ די קארד וואס ער איז ענדר אויף קינה לאין קים זיין קאל און נעם אים היינט אן איינער נים

וואס קיט איז וויא דן וגל בן האב בהכנות אף ביון קש און לאו זיך נים אן ביידין נאך די עצה פון ביינע תהרים ונעקבו וין גללקה לעזה"ב : פרקו להנה נוייל דר אנהייב קינה פון דעם קענקשין וואס נאלץ דא קארד קום דרך צו קיל פונעם זיך נארום אזוי איז דער שטיינער פון יצהד היינט נאנט ער אים מוא אזוי און קינען מוא אזוי ביו וואנענט ער ברענגט איהם צורין אין אפריסין עין עיב נעלען סדר צורם ביידין וויא מנקה עם איז דער ענין פון אלע פונעם זיך דאס ערשטע באקף צייד וויסן אז דער ענין פונעם זיך אפילע איז אין קלל פון דעם לא

נחזיר נזירות בישראל עליך הכתוב אומר איש כי יפליא לגדור גדר נזיר להזיר לה' עכ"ל הגמרא. ודי שהקשומ והמסול מביא לאדם לירי התגברות היצר :

והנה האדם הבא לקשם את גופו טוב טוב לו אם היה נותן לב לקשם נפשו ולא גופו אשר לבסוף נעשה רמה ותולעה ובטמא התנא הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לירי עבירה ור"ל שלא הבוא לתחלת הסבה שממשיך לאדם לבוא לעבירה והיינו בשתראה שיצרך רוצה למשכך אחריו להתקשם ולחתיפות תוכור לאן אתה הולך שהוא למקום עפר רמה ותולעה שכל יופי גופך ומתיקות הנאתך תתהפך הכל לעפר ותולעים שבאשר ישכב גופו בקבר בודאי לא יגיע לו עוד הנאת יופי וכהנה ואדרבה עתיד ליתן דין וחשבון על מה שהעסיק כל מחשבות לבו לאלה משא"כ אם יתן לב לקשם נפשו היה עושה טובה בזה לנפשו הקיימת לנצח. ואתה אחי הנותן כל לבך לקשם גופך לבד רומה לבן כפר אחד שהיה דרכו כשהוא אצל בני הכפר שלו היה לובש בגדי כבוד

ביחד עם חבריו לשבת באסיפת בחורים ובתולות יחדו אשר באסיפות כאלה ירוע שמריה היצה"ר הרבה מאד. עונות מזהירים ועונות מליצנות ועונות מניבול פה וכדומה. ומי גרם לו כל זה מה שנתן יד מתחלה ליצרו ע"י קשומ ומסול שערו. וראה נא מה שאמרו בגמרא [גדרים דף ט] אמר שמעון הצדיק וכו' פעם אחת בא לפני אדם אחד [שבא להקריב קרבן נזירותו ולגלח שערו] נזיר מן הדרום וראיתי שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים אמרתי לו בני מה ראית להשחית שערך זה הגאה. אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי הלבתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחו עלי יצרי [מתוך שראיתי במים צורתי כ"כ נאה נתגבר עלי יצרי ובקש להביאני לידי מעשים רעים למורדני מן העולם רס"י] ובקש למורדני מן העולם אמרתי לו רשע למת אתה מהגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה העבודה שאגלחך לשמים מיד עמדתו ונשקתיו על ראשו אמרתי לו בני כמוך ירבו

אשוינקיים ויא איו קאמ ויה דער יצהיר אויף סיר גיטפארקס וייער קאב איה פאר שטאנקען אז ער וויל סיר גרענגין צוא מעשים רעים און סיר איבער פירן פון דער וועלט קאב איה ויה אפ גירופן צו ויה אליין קשע ווארם גרייטע ויה מיט אונעלשטעס איו גיטבייגע מיט א מענטשין וואס ער נעמט א סאחל ווערן ווערם איה שווער בייא דעם אייבערשטיגס געבורה אז איה וועל דיר אפ קאלן פון קאמס וועגן. וואס שפען העציר פאלר וויא איה קאב קאס דער הערם קאב איה ויה גישעלט און קאב אים א קיט גיטאחן אויפן קאפ איה קאב איהם גיטאט פון קינד וויא דא ואל ויה גיטענע א פולע גיורים בייא אידן אויף דיר שטייט אין פוסק איש כי יפליא לגדור גדר נזיר להזיר לה' דא בונה ער פאקט גיירות פון גאסס וועגן. דס קט אונז דער ציילם דא נגדא געהט קען דאך אז דער פוצין ויה צוא סיהל גרענגט דעם פגענטשין אז דער יצהיר שטארקט ויה אויף איהם און וויל איהם אכאפ פירן פון וועג. דער עיקר באהף דער פגענטש פוצין דא גשפה דביינו דקה תוכה און טשע מעשים ווערט באשאפן מלבושים ליכטיקע וואס ווי לייקטין וויא דא וון און דער מיט שטיגלט קען ויה אויפן פאר גאט ב"ה אבער גיט פוצין שטענדיג נאר דעם גוף וואס ער נעמט א סאל ווערן קפה ותולעה. און דער וואס מרמ

גיים צו וואקסן נאקט ער איבער א גיים אפ. און דר יצהיר פאר דעם פון אים אלע דרייא פיר מעג פירן לאוין מן התורה און אפט קאל האפט ער אראפ דא האנגע פואת ב"י אפגעקיל איו ער עובר נאך צווייא לאוין און דעם יצהיר קלעקט גיט דער מיט אליין ער גרענקט איהם צוויין צוא אזע קע התקדבות וואס גאט ב"ה וויל גיט לידקן דביינו צוא ויצין אין קאנפאגע וואו עס קלויצין ויה ברחים מיט גתולות איו איינעם אין אונעקע אסיפות פאר דעם דער יצהיר וייער אסילע. דביינו עברות מן הדברים. עברות פון ליצנות. עברות פון גבול פה און אפט קאל נאך ערנער און ווער קאט דאס און גיטאכט וואס ער קאט גיטעבן א צד דעם יצהיר פון צוילע פוצין ויה. ועה וואס דא נגדא דר איילט אפגעשה פון בנא שפען הצדים ער נאמט איו קאל איו גיטקען פאר סיר אפגענש א גייר (סוף גיירות איו דער דין ער דארף גרענגין גרענות און אפ גאלן די דאר פון קאפ) קאב איה אים גיטקען אז ער איו א גרסער פארשון און גיגע דאר וענן גיטען וייער שוין גיגריינלם פגען איה איהם פון קינד וואס איו דיר גיטעלן גיטארין צוא ווערן א גייר און אפ צוא שערין בינע שיינע קאר ענטפערט ער סיר איה פון גיטאנקען מיט פון שטייטם גתכות צום קטאל אן עעטין פאר ווי וואסער קאב איה אין וואסער גיטען פון עקד וואס פיר

הספרים וראיה לזה שהרי ברכת התורה אינו מברך אפילו בעל עסק כ"א פעם אחת ביום ואם רוצה ללמוד בצתרים אינו צריך שוב לברך וכרמוכח בשו"ע או"ח סימן מ"ו. והטעם רבוה לא שייך היסח הדעת דאימת שהוא פנוי מחוייב ללמוד וע"כ קאי הברכה שמברך בבקר על כל היום] והולך אצלם הומן בהבל מפני שאין להם מנוחה ללמוד בביתם ולביהמ"ד הם מתביישים לילך באמצע היום שיתמחו עליהם שנעשים מחוכשי ביהמ"ד אמנם אם איש נבון הוא אין לו לחוש כלל על דברת בני האדם שבאמת זהו כבוד גדול לאיש בר לבב במש"כ במשלי אשרי אדם שומע לי לשקוד על דלתותיו יום יום לשמור מוזות פתחו וכן אמר דהע"ה אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתו בבית ה' כל ימי חיי :

פ"ח בו יבואר סבת המתרשדים מזהבכשל בעון זה מפני שנעשה כהפקר .

י"ש שמבת הרגל עונו בא לו מצד ההפקר רחיצו שהוא רואה שרבר זה הוא הפקר בעיני הרבה מחביריו. ולא נחשב בעיניהם לעון כלל ע"כ נתרשלו ידיו משמירתו. אבל באמת אין זו טענה כלל מפני כמה

בעבורתם והאם ראינו כזאת בעבדי המלך שיניחו לעבור עבודתן מפני איוה לעג או מפני איוה בושה והכל מפני פחד המלך. אשר עליו כן אנו צריכין להתנהג בעבורת הש"י מפני פחד ה' ומהדר נאוונו אשר עיניו משוטטות בכל הארץ וזהו מאמר התנא באבות ידורה בן תימא אומר הוי עו כנמר וקל כנשר רץ כצבי וגבור כארי לעשות דצון אביך שבשמים . ופירש רבינו המור שהתחיל בעו כנמר לפי שהוא כלל גדול בעבורת הכבוד יתברך לפי שפעמים אדם חפץ לעשות מצוה ונמנע מלעשותה מפני בני אדם שמלעיגין עליו וע"כ הזהיר שתעזו פניך כנגד המלעיגים ואל תמנע מלעשות המצוה וכו' וכן אמר דוד ע"ה וארכבה בערוחך נגר מלכים ולא אבוש אף כי היה נדרף ובורח מן העו"ג היה מחויק בתורתו ולומר אף כי היו מלעיגים עליו עכ"ל וזהו תוכחה מגולה לאותן האנשים שהולך אצלם כמה שעות ביום לבטלה בזמן שפנייהם הם מעסקיהם והיה להם לעסוק בתורה או [כידוע שמצות ת"ת אין לו שיעור וככל שעה שהוא פנוי הוא מחוייב ללמוד תורה ומה שאמרו בנמרא ששואלין לו לאדם בשעת הדין קבעת עתים לתורה היינו שלא לפחות מזה העת בשום פעם וכמו שכתבו

וואם ויאי בארפין טארו וואס קיט ויאי איבער בוישע אדער עס נעמט נער אלאה טאן ווי ער שפרענגט אדער ויאי ער גייט דעם סארש פחקה דער פחד נעמט אפ אלץ אויף דעם זעקעגין אויפן בארפין מיר ויה פירן אין דיא עבדך פון גאט ביה איבער ניין פחד ויאי אין פסוק שמיים אז ניין השגחה אז אין די באנצע וועלט . אונ דאס איז איין אסעקט מוסר פיר דיא וועלט פארבאן א טייל קענטשין וואס ויאי קאפין ויאי פל שעה ליידיגע בייא טאג האפן ויי דאך די צייט גיבאקט לעגען גאר ויאי האבען אין דער היים קיין קטנה גיט איבער דיא קלייגע קינדער אונ אין בהמיד שעפען ויאי ויה צוא גיין סיא נעמט אויף גיאי זאנען ניא זענען גיטארין בית המדרש לייט איבער דיא גאלישע בוישע פעלט אים אליקער טאג עטליכע שעה תורה אויף דיוף האט גיטאקט דער הייליגער רחמיה נאבערקה געדוהקיה נגר מלכים ולא אבוש איז דער טיין איה קאפ גיטאקט היידן אין ביין תורה אנטקעגן מלכים אונ איה שטעמאד גאר גיט . ער . בארף ויה נעמען אביא שפיל ויאי ויאלט גיטען אז איבער וואלט פאר דיען אנטקען נאבאדעל ביי קיט אונ סיא וואלט

געבין איהם ציילן נעמט וילפער גאדך אונ סיא וואלט איהם זאנען וואס דיא נעמט אפ ציילן אין דיא רביא שעה נעמט גיהערין צוא דיר ציא וואלט ער ויה פוילן אפילו ער וואלט גיטען היגעריי ער האט שוין א טאג גיט גיגעסין אונ ער וואלט גיטען גענצאקאלט אן גיטאן אין צוא ריסיגע בנדרים גראנטעס אונ דר גאראד קוקט אויף איהם פון דעסט נעגען דיא השקפה צוא געלט וואלט אפ וועגען אלץ אכל שכן דיא תורה המדרש וואס אויף אידר שמיים הנקדים מנהב וספו רב איז דער טיין איטליכס ווארט פון דער תורה איז מייערער פאר גאלד אונ פאר גין גאלד בענדא בארף ער גיט קוקן אויף בוישע אונ אויף קיין נאך אין דער נעלט אונ וואס ער קען ציין באפן אקראט תורה בארף ער ויה גיט אפ לאזן אונ מיר בארפען ויה גיט שעפען סיא אונזער הייליגע תורה וואס מלאכים האבען גיטאקטענעט פאר וואס גיט קען גיט גיט :

פרק ח עס איז פארבאן א טייל פון דיא קענטשין וואס דיא סיבה פון ווייזער עבדך איז מנהגת ויה נעמן אז דיא נאך איז גיטארין ויאי הפקר בייא אפילו פון ויגע מברים אונ ויאי האלשען דאס גאר פאר מין

עברה

שיקבל מלקיות גם בזה העולם וכלל אחולל אע"פ שבמלו סנהדרין דין ארבע מיתות לא במלו מי שנתחייב סקילה או גופל מן הגג או חיה דורסתו וכו' מי שנתחייב הרג או נמסר למלכות או לסמים באים עליז וכו' ובודאי כן הוא גם בעניני מלקיות. (ב) בתיב (ישעיה מ) קול אומר קרא ואמר מה אקרא כל הבשר חציר וגו' יבש חציר נבל ציץ ודבר אלהינו יקום לעולם והיינו שדברי ה' ית' בתורתו הקדושה לא תהבמל ולא תשתנה חלילה מפני אנשים שומים שמפקרים אותה כי מה נחשבים המה (מול דברי ה' החיים והקיימים) בני אדם כאשר ימהם עלי חלד קצובים ובציץ השדה כן יציצו על ימים הקצובים אשר ניתן להם ועד מחרה יבולו ואינם ובשביל מכלותם לא תשתנה חלילה דברי אלהים חיים הקיימים לנצח לך נא ראה גם פורים או גם חנוכה הוא הרבה יותר מאלפים

כמה פעמים. א) אלו אחד בא לאכסניא והיה שם עכו"ם הרבה ואכלו שם מאכליהם בשר חזיר ונבילות וטרפות וכדומה ובתוך כך באו לשם חברה שכורים בשכורו של לוח ויתחברו גם הם עם העכו"ם במשתה דצין ויאכלו עמם מאכליהם בשר חזיר וכדומה ודעלה על הדעת לוח האורח ללמוד ההנהגה מהשכורים ולעשות כמעשיהם לאכול ג"כ עמם מאכליהם ואף בעניניו כן וכי בשביל שאלו נשתכרו ונשתגעו בשכרות חיצר עד שאברו את רעתם והפקירו את נפשם לילך לאכדון מפני הנאה כבוד המדומה לרעתם גם זה ישתכר כמותם ויפקיר את נפשו הלא על כל פעם שמגלה וקנו יש חמשה לאוין וחייב קצ"ה מלקיות עבורם ואף שאין רשות ביד ב"ד להלקות אותו ידע בכיורו כי יקבל שם מלקיותיו ע"י בלאכים רעים וגרע הרבה יותר ממלקיות שללו ולפעמים יורמן שימובב

עברה ניש. אפער באכת איז דאס נאר. קיין מענה ניש אפער אפולע מעשים. א) דאס ערשטע וויא נואלט ניענען ער נואלט קימען אין אכסניא און דארטין נואלט ניענען אפולע עבדים און וויא נואלטען עסין ויעקע עסינים נב לוח וטרפות און חזיר און בתוך כך איז דארטען צדין א חברה שייכורים און כהמת די שפירות האפען וויא ניש גיוואוסט וואו ווי נענען אין דער נעלט האפען וויא גיטוואקען מיט קאכפאנע ויעקע ווינען און גיטעסין גרפות מיט חזיר גיא איז אכסניא אז דער אונד נואס נעמט דאס נאל ויה אויה אפ לערנען דא בנהקה פון דא שייכורים און אויה עסין מיט וויא אין קאכפאנע ויעקע עסינים דאס נעלע און אין אונדער ענן. גיא דעריכער אז וויא האפן ויה פאר שיעקעס אין די שפירות פון יצחק און נענען גיוואקען אזוי קשונע אז ווי האפען און גיוואקען דעם בעת און ווי האפען במקיר ניענען דעם נפש ער נאל ליידין לעהדי לבוא נאר דא קלאנען איבער דא ברעקיל הנאה פון דעם גארשען קבוד דארף דער אויה ניענען שייכור און קשונע וויא וויא און אויה במקיר ויין דעם נפש לאמיר בארעכענען פאר אייטליקס קאהל וואס ער נאלט דא בארד איז ער עובר פינה לאוין פאר אייטליקס לאו מקום ליש מלקות איז קפולא פאר פינה לאוין קצ"ה מלקות. בשם ב"ד דאס איצט קיין רשות ניש צוא געבן מלקות דארף ער וויסן קלאר אז ער נעמט דאס קרינען אויה נענד נעלט דער סייגרי הנלה איז אפולע שפיריינגער וויא דער שקים ב"ד דאס אייהם גינענען. און גיכער

קען נאך ויין אז מן השמים נעמט קען מאכען אז ער נעמט קאפל ויין מלקות אויה דער נעלט אויה און דא נקרא נאגם דעם עס איז דאס גיוואקען דא ארבע מיתות ב"ד נוארם ב"ד דאס נאך קיין שום דעה ניש טייגט בן צוא ויין פון דעקט נענען איז קען מן השמים אליו בעניש נוער עס איז מרוב פאר דא. עברה סקילה מאכט ויה אספיה ער פאלט אראם פון אהויקין ארם און נוערט גיטארעמט אדער אסיה צוא פרעמ אים נער עס איז קרייב שייסא נוערט א שייסא און נוערט פאר ברענט נוער עס איז מרוב דעם נוערט ער איבער גינענעקעס צוא גולגים און ווי נענען אים אראם דא קאפ נער עס איז מרוב דעם נוערט דער מרונקען אין א שייח אדער עס נוערט איהם ענן אין האלדז און ער נוערט דער שטיקט און דאס גלייכען נוער עס איז מרוב ע"פ דין מלקות נעמט ויה מאכין אספיה סיא נועמט איהם גענען נעמט מלקות. (ב) דאס אנדערע שטייט אין פסוק (ישעיה מ) כל הבשר חציר יבש חציר נבל ציץ ודבר אלהינו יקום לעולם איז דער שייח ארע לייכער איז אכסניא וויא נראו נראו נוערט פון מרונקעס אשפראצונג נוערט צוא וויאלעס אפער דא הייד פון נאש נעמט האפען אקום אויה אייביג. דא כנה איז דא הייד פון ויין מחרה חקדושה נעמט ניש נשפנה נוערין חלילה איבער קענען שייח נאיון וואס נענען אידר במקיר נוארם וואס נענען גינענען קענען שפיריינגער וואס ויעקע נעמט אויה דער נעלט נענען מיט אפנה און וויא דא נראו פון פעלד דא שפראצונג איהם את דא

לכם יראי שמי שמש צדקה וגו' :

פ"ט בו יבואר עוד פתוי היצר שישי בזה מחמת ההפקר.

והנה יש שמפתה אותם היצר לאמר הלא לא יחיד אני בעיר בזה כמו שיהיה עם שאר אנשי העיר המגולחים כן יהיה עמי. למה"ד לאחד שחשדוהו שמר במלך ויודע לו כי בקרוב יביאווהו לבית המשפט ויתבונן בנפשו כמה להסיר מעליו החשד הזה ולהראות לפניו איך שעלילה של שקר היה עליו אבל האם יתיר לנפשו דומד לפניהם אין בי אשמה כאשר שאיני יחיד בזה הלא בודאי יענוהו תיכף יש בית האסורים גדול אשר יסבול אותך וכל המורדים ופושעים כמותך בן הדבר הזה הלא מקום הניהג ידוע שהוא גדול מאד שכל העולם כולו הוא אחד מכמה אלפים בניהגם כמו שאחז"ל בפסוקים הוא צ"ד ויש בידו לחפוס כמה מאות ואלפים אנשים אשר כל אחד רחוק מחבירו כמה מאות פרסאות ואין כל אחד רואה את חבירו ולא שומע ממנו כלל אלא כל אחד בוכה וצועק ואי ואביו במקומו והוא מכיל בתוכו

כל הפושעים ומורדים על רצון הש"י. איתא בתנא דבי אליהו הרשעים הגמורים הרי הם בתוך הניהגם כציר ומוריים בתוך הקדרה מה הקדרה הוא כיון שנותנין בה ציר או מוריים מיד היא נחה אף הניהגם כיון שנותנין בה פושעי ישראל מיד היא נחה. כיצד כשהיא מתרגשת אומר לה הקב"ה למה ועל מה את מתרגשת אומרת לפניו רבש"ע תן לי אלו המכירים בה (ר"ל אלו רשעי ישראל שמכירים התורה) ועוברין עליה והקב"ה משיא לניהגם בדברים ואומר לה שמא אין לך מקום לפושעי ישראל באותה שעה אמרה לפניו רבש"ע והלא נשבעת לי להרחיב אותי שנאמר לכן הרחיבה שאיל נפשה ופערה פיה לבלי חוק וגו' ואין לכן אלא שבועה שנאמר לכן נשבעתי לבית עלי ומה ת"ל וירד הדרה והמונה בה אלו שעוברין עבירה בחדרי חדרים ואומרים מי רואנו ומי יודענו שנאמר והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי רואנו ומי יודענו ואומר (תהלים צ"ד) ויאמרו לא יראה ית ולא יבין אלהי יעקב ואומר (יחזקאל יח) הראית בן אדם אשר זקני בית ישראל עושים וגו' בחשך וגו' כי אומרים אין ה' רואה אותנו עובד ה' את הארץ וכו' ד"א ודעת אל

נעזים דעם אנדערין גיט איינליכער שריים אוי גאבוי אויף זיין ארט. ע"כ איז דאך גיט קיין תשובה נוס עד אנגט אז עס איז פאראן גאך וויא איך דער גיטקע נעמט קלעקן פאר אלעקען. עס שטייט גילייען די רשעים נעמען אין גיהנם אקצאט וויא דא קאסיל וואס קיט גיטט אין טאפ אזוי וויא קיט אצין דא קאסיל קערט אויף אנטיילע צא קאקען אזוי איז דער גיטקע וויא קיט גיט אצין דא פושעים איינעווייג קערט וויא אויף צא שמועסען. בעט ויא שמועסען פרגעט איהר דער רבש"ע ווארום שמועסען אזוי ענטפערט דער גיטקע גיט אין סיר דעם וואס דער קענט דא תורה היינו עד ווייטט וואס קיט טאר גיט איז עד פאלגט גיט ברענגט דער פדרש פון אפסוק אז וואס עס קוקט אצין אין גיהנם סער רשעים דערט אלץ ברייטער און ברייטער אין פסוק שטייט ויבר הדרה תבונה דה דער טיין איז עס נעמט אראם גיין אין גיהנם איר שייקטיג און איהר מאנער נאמן וואס דער פדרש דאס גיט אויף דא מענטשן וואס פון אויבין פאר שיינט עד זיך און באהאלטענער הייט מוט עד אפ עברות און קלעקט זיך נער ווערט סיר דער ווייט סיר גאר אפשמ נאנט עד דאס גיט אויף דא מענטשן

וויילן פון אלע שלאפטיג ווייזער און זיי וועלן קוקען צא א גרויסע ביהמה:

מרקס פאראן קענטשין וואס דער נאך דער דעם וויא און איך דין דאך גיט איינער אין דא שטאט וויא עס נעמט זיין קיט אלע בעלזים אזוי קעמט זיין קיט סיר. דאס איז אפער גלייך וויא קיט קאמט איינעם ווערט זיך אז ער איז א סער פאלק איז איהם דער וואקסט גינאקען אז בקרוב נעמט קען איהם ברענגען צום קשקש. קאמט עד בארעכט קיט דאס קען עד פון זיך אפ פאדן דעם קשר און ווייזן פאר וויא וויא קיט קאמט אויף איהם אפער בלבול גיטאכט אפער ציט נעמט עד זיך פאר זיין צו ענטפערן איך דין גאר גיט שולדיג ווארום איך דין גיט קיין יחיד אין דער שטאט קיט נעמט אים בנפאי הייפא ענטפערן עס איז פאראן אנדערע א סקראט עד נעמט קלעקן פאר דא און פאר אלע סאפעטיקעס וויא דא אזוי איז דא איך אויף דער גיטקע איז ווייט גרויס אז דא גאנצע טעלם איז אפסיל מווינקטיל פון גיטקע וויא דא נאך נאנט אין (פסחים צד) און אין אים קען אצין גיין ווי סיל היינקערטער מווינקער קענטשין וואס איינליכער איז זיט פון אצווייטן וויא סיל היינקערט סיל און איינער

[דהיינו שרות המוטאה מקצת אותו מראשו ועד רגליו והוא מלוכב בבגדים הצואים מחלאת עונותיו וכמו רבתיב בזכריה ג' הסירו הבגדים הצואים מעליו וגר] אבל בשיכלה בשדו ושאריו ויסתלק ממנו החסרת והתאוה או יתבונן על מדותיו וענינו איך הלך ברצון נפשו למדבר ציה וצלמות וינהום באחריותו על כל העבירות שעשה בעוה"ז אבל מי יועיל לו או וכמו שנאמר ונהמת באחריתך בכלות בשרך ושארך וגו' ואמרת איך שנאתי מסר :

פ"י בו יבואר סבת העון שבא מצד היאוש.

ועתה נבאר סיבת העון הבא מצד היאוש דהיינו אם כבר נכשל כמה פעמים באיסור זה של השחתת פאת זקן ע"י פיתוי חברים רעים וכיו"ב היצר מפתחו ומיאשו לאמר מה תועלת יהיה אם אחיה זהיר סעתה לגלח זקני הלא כבר עברתי כמה עשירות פעמים על עון זה ומאי ג"ס אם אודר עוד בי הלא בין כך ובין כך נעשיתי רשע ע"י עון זה ואיך שהיה על

אל תקרי הדרה אלא חורה שחורין על העבירות ועושין אותן כמה פעמים לכך נאמר הדרה. מאי המונה אלו שהולכים המונים המונים חמשה חמשה ועשרה עשרה וגו' ונזכרים המונים והמונים זה בפני זה ואין להם בושה לא מפמליא של מעלה ולא מפמליא של מטה עכ"ל. והנה בעון זה נ"כ מצוי בעו"ה שהולכים כמה בחורים בב"א לבית הספר לגלח פאת ראשם וזקנם ואכזר סתם כל עיקר הרגש הנפשי בלא שום בושה. ודמיונם כשיכור שנבר עליו שכרותו והוא מושלך ברחוב וסרנן מתוך שכרותו איך שכל העולם הוא שלו והוא שמח וטוב לב על חלקו וגורלו אבל הדע שכל זה הוא בעת שנבר עליו היין אבל לבסוף בשיתעורר משכרותו ויראה איך הוא מושלך ברחוב ברפש ומיט יתמה על נפשו איך נתפתה ליצרו בתאות היין עד שבא עי"ז לירי מרה זו לשבב ברפש ומיט לעיני הכל כן נמי בענינו כ"ו שחמדה ותאות העולם מתנבירין עליו הוא כשכור ואינו מכיר מדרגתו ומקומו איך הוא מושבב ברפש ומיט

אז א' קענשט איז עובר אויף אצא פון דער תורה איז דיא מוסאד רינגלמט אים ארום פון קאפ ביז דיא פיס אָפער אז עס וועט זיך קאנצען פון איהם זיך לייב אונ פון איהם וועט אפ גיפאן ווערן דיא קמרה אונ דיא פאך גענצקאלט וועט ער געקען ארום גלגלן ארום זיך וויא איז ער דאס געאנצען קיט זיין אייגענעם וילן צוא סדקר פון וויסטיגעס ווס איז פיל קיט גרענעדיקע שלאנגען (דאס איז אין גיהנום) אונ ער וועט געפאך אליין ברוקען אויף זיך אויף אלע געברות וואס ער האט גיפאדן אויף דער וועלט אָפער גענצקאלט וועט גיין תשובה נים העלפין. אונ די אלע הייד איז א' פסוק אין משלי (קאפזיל ה) :

פרק י אונ איצפער וועלען קיד ארום ביידען וואס אָפס סאחל קיפט דער עין סחבת דער קענשט איז זיך אליין סנאש צוא פאריקטין נייע פלעשים דהיינו אויב ער איז שוין בכה קאל נכשל גינאדען דורך דעם איין ריידונג פון שלעכטע תבאים דעם אים איין דער יצחד אונ וואס צוא אים וואס פאר א' תועלת וועט שוין ארום קענען אז איך וועל שוין זיך עקשט היקען פון איצפער אָהן צוא גאלן דיא גאיד איך האב דאך עובר גינען גענצקאלט קאלן אויף דעם עין וואס וועט שוין זיין אז איצפער וועל איך זיך היקען פא וואי גין איך שוין גינאדן איין נשע דורך דעם

קענשטין וואס ווערן איצער דיא געברות בכה קאל. אונ וואס עס שטייט אין פסוק המונה דאס גייט אויף דיא וואס מוהן געברות קאנפאנגעס וויס אָפער געקענען אָפער גענענען אָפער קונה זיין אונ ויא קאנצען גיין בויקה גיט פאר דעם אייגענשטין אונ נים פאר לייטן. אונ אז קיד וועלען פאנעקענען איז דאך אונזער עגן אויף אונזי בעווה. עס סאכט זיך אָפס סאחל גינען אריין צוא א' גאלער בכה בתורים קיט איין קאל אָפס גאלן דיא געיד אונ וויא קאנצען גאר גיין דורש נים אונ גיין בויקה גיט. וויא ווענען גלייך וויא א' שויכור וואס האט ווער אפאלע גינאדקען אונ ער וואלגעקט זיך אין ריטשאק אונ וועגט פון שפירות ווי דיא גאנצע וועלט איז ווענע אונ ער פרייס זיך אונזי קיט זיין חלק. אָפער וויסן דיאדן סיד דס איז פלעט ער קט אין זיך די פראנצען אָפער אז ער וועט זיך אים גיכענען אונ ער וועט אליין ווערן ווי ער ליגט אין ריטשאק אין פלאפע וועט ער זיך אליין וואנדערן אויף זיך וויא אונזי האט ער זיך גלאזט איצער ריידן צום יצה"ר פון פאך צוא פרינגען אונזי סיהל ביז וואנער ער נאל ליגן אין ריטשאק פאר אלעקען אין דיא אייגן אונזי איז אין אונזער עגן קל וסן אז דיא פאך פון דער וועלט שטיקט זיך אויף אים איז ער וויא א' שויכור אונ ער דראכט נים זיין סדקנה ווי ער ליגט אין פלאפע ווארם

ממנה לעולם וכבר נמצא מענה זו של היצחק ברורות הראשונים שצ"ו פיתה אותם למור סררך ה' ויהיה ע"ו נבואה מיוחדת מה' ע"י יחזקאל הנביא נגד המעות הזה שנאמר (יחזקאל לז) כן אמרתם לומר כי פשענו וחמאתנו עלינו ובם אנחנו נמקים ואיך נחיה אמור אליהם ה' אני נאם ה' אלהים אם אחפוץ במות הרשע כ"א בשוב רשע מדרך וחיה וכן עוד ע"י כמה נביאים הבטיח לנו השי"ת על ענין התשובה ועיקרו של התשובה מבואר בתורתנו הקדושה איש או אשה כי יעשו מכל חמאת האדם וגו' והתורו את חמאתם אשר עשו וגו' וכשהוא שב מחמאו מקיים בזה מ"ע דאורייתא כמו שכתב הרמב"ם וכשעושה תשובה נמורה יתצוה בעיני הקב"ה כאילו לא חטא כלל ואין מזכירין לו שום דבר מרשעו כמו שנאמר רשעת הרשע לא יבשל בה ביום שובו מרשעו ועיקר התשובה הוא תרומה נמורה על העבר וקבלה על להבא והעיקר שלא יאחר תשובתו ותיכף ששולה על לבו

על הימים שעברו כן יהיה על להבא, והדבר הזה מעות הוא מוכח פנים. א) וכי מי שאכל שום ודחו גורף יחזור ויאכל שום ויהא רחוק יותר הלא ידוע שבמו ב"ד של טהה כשאדם עובר על לאו דאורייתא כמה פעמים במיד גידון על כל פעם ופעם בל"ט מלקות בפ"ע כן הוא ג"כ ברינו שמים בב"ד של מעלה כשאדם עובר עבירה (אם לא קבל עונשו בב"ד של מטה) קונה לו קטיגור אחד להכאיב את נפשו לע"ל בגיהנום ובשאר עונשין וכשהוא בופל את העבירה עוד פעם אחת נכרא לו עוד קטיגור חדש להכאיב את נפשו וכן הוא בכל פעם ופעם וזהו שנאמר רבים מכאובים לרשע וגו' וא"כ יתבונן בעצמו מה לו להרבות מכאוב לנפשו די לו לסבול המכאובים מהמקטרגים שנבראו ממעשיו הראשונים. ב) שהדבר הזה שהוא חושב שכבר נעשה רשע ואבד שברו ותוחלתו להנקות מעון זה הוא נגד האמת וזהו גופא עצת היצחק שרוצה לצוד לאדם ברשתו ושלא יצא

גין פון דאיינעם איז אויף דעם גינען א באוונדער נבואה פון גאט דורך יחזקאל הנביא (אין קאפיטל לז) אנשקענען דעם מעות שאייט אזוי גן, אפריהם לאמר פשענו וחמאתנו עלינו ובם אנחנו נמקים וצ"ה נחיה אמור אליהם ה' אני נאם ה' אלהים אם אחפוץ במות הרשע כ"א בשוב רשע מדרך וחיה. איך איינע מוט נאנען אנגעקע. עבדות איז שוין אויף אונז דעיינע פון לאנג ארו דורך, וויא מוין קיר שוין צוא גאנגען נעמען וויא קענען קיר דך פארקומען אונ לעבן נאג וויא דא גביא איה שונער ביי מיין נאנען אויב איה וויל דר רשע נאל שטארבען גייערס איה וויל דר רשע נאל ויה אום קערן פון ויין שלעכצען נעם אונ ער נאל לעבן אונ אזוי האט ער אונ צוא גינאט דורך אנדערע נביאים אויף דעם גען פון תשובה אונ דער עיקר פון תשובה איז שאייט גפירוש אין דער תורה איש או אשה כי יעשו מכל חמאת האדם וגו' והתורו את חמאתם אשר עשו וגו' וכשהוא שב מחמאו מקיים בזה מ"ע דאורייתא כמו שכתב הרמב"ם וכשעושה תשובה נמורה יתצוה בעיני הקב"ה כאילו לא חטא כלל ואין מזכירין לו שום דבר מרשעו כמו שנאמר רשעת הרשע לא יבשל בה ביום שובו מרשעו ועיקר התשובה הוא תרומה נמורה על העבר וקבלה על להבא והעיקר שלא יאחר תשובתו ותיכף ששולה על לבו

גין וויא, עס נעמט גיין מיט דיא עבדריגע קעג אזוי נעמט גיין אויף להבא אפער גאכט איז די זאך אפעט פון אלע זייטן. א) דאס ערשטע דער וואס עקט קאפיל אונ עס נעמט פון מיל ב"ד ער ווייטער עסן נאל ווייטער נעצן קער? דאס איז באווסט אקראם וויא ביא ב"ד של טהה או אפענעש איז עובר אויף איין לאו וויא פיהל טאל גבון נעמט ער גימלשט אויף איימליכס טאל באוונדער אונ אזוי איז אויף ביא ב"ד של טהה אויפן היסל אז אפגעש איז עובר איין עברה באשטאפט ער ויה איין קאפירג וואס ער נעמט אים אן מאנען צויר לעוה"ב אונ אז דער קענעשט מאפילט דיא עברה נאך איין טאהל נעמט ווייטער באשטאפט אפגעקע און טאהל אים גייע צויר אונ אזוי איימליכס טאהל היינט דאך ויה דאך דער קענעשט פארעכענען וואס בארף ער קעררין גייע ווייטקען צו גיין נפש גינג נעם גיין אים צוא ליידין דיא ווייטקען פון דיא עבדריגע עברות. ב) דאס אנדערע ער קלערט אז ער איז שוין גינאנען ארשע אונ ער האט שוין אנגינאנען דעם דאפונג אז ער נאל קענען גיין נעמען פון דעם גען איז דאס גינג אונ דאס גופא איז דאס גינען איז דאס גינג האכט. ג) דאס איז דיא ערשטע דורות דורך דעם דעם נאך דעם. ג) דאס איז דיא ערשטע דורות דורך דעם דאס ער וויא אן גינעט אז וויא נאלען אפמקעטין פון נאם ב"ד נעם אויף אייגיק ווען גינג איז ער נאל ווי פאנגען אן גיין גען וויא נאנען גיט קענען מרים

אותו עשיר המת ותיכף קם על רגליו וכל היושבים
שם ברחו מפניו מחמת הפחד והתחיל אותו המת
למרום את ראשו והולש בשערותיו אמר לו אבא
מורי מה לך א"ל אי לי שלא שמעתי לך א"ל הגידה
נא לי מה נעשה לנשמתך א"ל כשיצאה נשמותי בא
מלאך חבלה ודומה לפרה גדולה והביא כלי אחד
מלא נפת ונפירת ומלח וקבל נשמותי והניחה להוכו
ולא היתה יכולה לצאת משם ובא מלאך אחד מב"ד
של מעלה וגמל מאתי אותו הכלי עם נשמותי בכותבו
והעלה אותי לפני ב"ד הגדול של יוצר נשמות ואז
יצאה ב"ק מפי הב"ד ואמר לי קרית ושנית אמרתי לו
קריתי ושניתי מיד צוה להביא חומש וא"ל קרא בו
מיד ומיד כשפתחתי הספר מצאתי כתוב ולא תשחית
את פאת זקנך ולא ירעתי מה להשיב מיד שמעתי
קול אחד שהיה מכריז תנו נשמותו להביאה במדרגה
התחתונה של גיהנם יצתה בת קול ואמר המתני לו
יהודה בני צריך שאלה אתה לשאול ממנו ועתה
הוא

אלהים עשה את האדם וע"כ יורא ויפחד איש אשר
לב לו לעון החמור והמר הזה ואם חטא ימדר לשוב
ואל יסתכל על חבריו הפתיים אשר יצדם גבר על
שכלם וכרי להלחיב לב הקורא אעתיק מה שמצאתי
בקיצור של"ה בשם ספר י"ן המשומר על פסוק ולא
השחית את פאת זקנך וו"ל כהב הר"ר ולמן בן הר"ר
יהודה החסיד ו"ל אמר לי אבא מורי החסיד שביטוי
היה מעשה בעשיר בשאייר שהיה מנלח וקנו בתער
והיה אבא מורי בא ומוחה בו ולא השגיח על רבריו
כי אמר העשיר אסמגים אני ואינו יכול לסבול חוקן
אמר לו אבא מורי ידוע הרע כי מרה יהיה אחריתך
כי לאחר מותך יבאו מלאכי חבלה הרומין לפרות
ויהיו דורסים על פאת זקנך כי זהו עונש של המשחיתים
פאת זקנם ותרע שכן הוא רמזו בתורה לא תקיפו
פאת "ראשכם ולא "תשחית ר"ת פרות וכשנפטר
אורו העשיר היו יושבין אצלו כל הגדולים שבשאייר
ואבא מורי היה שם וזה כותב שם אחד זורק על

אז אצל מענקשין פון דאדשען זענען גייער דער שראקן
ניוירען פון גרויס פחד ואיפאך אז דער ב"ד האט זי
גיווען אז בייסין דיא דאר פון קאפ פאדעם איהם
פון פאדער נוס איז דיר גינארין זאגט ער איז גאבוי איז
זאג ב"ד קום איה קאב דיר גיט גיטאלעם פאדעם אים דר
פאדער וואס איז גינארין זאג דיין גיטאלעם פאדעם ער
גישעט עס איז ארויס פון גיטאלעם איז גיטאלעם א פלאך
בפלה פאדעם פון אפריקע פלה אז האט גיטאלעם
א גלי פול קיט גיטעפול אז פעה אז גליק זאג קום
גיטאלעם פון גיטאלעם אז האט אריין גינארין אין דער
גלי אז איה קאב גיט גיטאלעם ארויס גיין פון דאדשען
קאד דעם איז גיטאלעם א פלאך פון ב"ד של בפלה אז
האט זאג גיטאלעם פון איהם דא גלי קיט פון גיטאלעם
וואס נא איז דאדשען גיטאלעם אז האט דאס ארויף
גיטאלעם פאדעם ב"ד הגדול פון דעם פאדער אז עס
איז ארויס א ב"ד קול אז האט מיר גיטאלעם אז האט
דא גיטאלעם קאד מנהא קאב איה גיטאלעם איה
קאב גיטאלעם קום פון באלר גיטאלעם גיטאלעם א חקש
אז האט מיר גיטאלעם לייזען וואס עס שטייט אין איהם
אז נא איה קאב גיטאלעם קאב איה איה גיטאלעם
דעם פסוק נא משחית את פאת זקנך גיין איה פון
שטאלען גינארין אז גיט גיטאלעם וואס זאג ענטפערן
קאד דעם קער איה איז קול וואס רופט אים גיטאלעם דא
גיטאלעם אין דא מנהא מנהא פון גיטאלעם פון גיטאלעם

גיטאלעם פאר דעם גיטאלעם פון אז איה גיטאלעם
גיטאלעם זאל ער זענען גיטאלעם תשובה זאג מיר אז
גיטאלעם פון איה גיטאלעם דא נארן וואס גיטאלעם
קאב שוין דער יצחק גיטאלעם אפאדעם אז גיטאלעם
אצל גליק זענען נא גיטאלעם דער גלי פון גליק אז גאד
איז גליק זענען גיטאלעם וואס נעמט גיטאלעם אין
פאדעם גיטאלעם פון דעם פאדעם גיטאלעם אפאדעם
נאדא גיטאלעם זענען מיר קום גיטאלעם אבא מורי (הקיד)
נעמט קום איהם גיטאלעם דער יצחק גיטאלעם אין גיטאלעם
גיטאלעם אין גיטאלעם איה גיטאלעם וואס ער גיטאלעם
גליק דא גאד קיט א גלי גיטאלעם אז גיטאלעם
קאב אים גיטאלעם אז גלי קיט גיטאלעם גלי קאב
גיטאלעם איה פון גיטאלעם איה גלי קיט גיטאלעם
גאד קאב גיטאלעם גיטאלעם דא גליק וואס
אז גיטאלעם גיטאלעם גיטאלעם וואס גלי קיט גיטאלעם
נעמט קיטאלעם איה דעם קאב פון גאד אז דאס איז
נעמט קיטאלעם איה דעם קאב פון גאד אז דאס איז
קאב איז דא גיטאלעם דא גליק אין פסוק לא תקיפו פאת
ראשכם דא מנהא דא פדות. אז גישעט עס
איז גיטאלעם דער גלי גיטאלעם אים גיטאלעם אצל
השוכים פון גיטאלעם אז גיטאלעם רבינו יצחק ודאס איז
דאדשען איה גיטאלעם פון פאדער איה גיטאלעם
אין גיטאלעם איה אז האט ארויף גיטאלעם איה דעם
גיטאלעם עשיר קאב גלי קיט איה גיטאלעם

זה בלכד וביותר מזה כשנתגדל זקנו והוא שומר עצמו מליגע בו והוא בין אנשים שאינם מכירים את אמיתת הדבר כאשר הוא ונגרע בעיניהם עבור זה וממילא הוא סובל עלבון עבור מצות הש"י כמה יגדל שכרו עבור זה לע"ל וכמה יתגדל בכורו שם לנצח וכמאמר הכהוב כי מכבדי אבכד וגו' ובלי ספק שהקב"ה מתפאר בו למעלה וכמו שאחז"ל על שלשה הקב"ה מעיד ואחד סחן על רווק חדר בעיר ואינו חומא ומה שאמר הדר בעיר משום דשם מצוי הרבה עניי פריצות שגורם לאדם עי"ו לחטוא בעריות וכובש את יצרו ואף כאן בעניננו כשהוא רואה הרבה והרבה מחבריו שכולם מגלחים וקנים ולועגים עליו על שאינו עושה כמעשיהם והוא מתחזק ועומד על נפשו לכבוד הש"י שלא לשמוע לדבריהם בוראי איש כזה הוא לאות ותפארת למעלה וגם מתקדש על ידו שם שמים למטה. ודע עוד דאיתא בספרים דכשהאדם מרגיל עצמו באות עברה ועי"ו כשאחרים רואין מקילין ג"כ באותו העון הוא נתפס ג"כ עליהם וכו' ויפך

הוא ביקש רחמים על נשמתו שידבר עמו לכן לא תרד נפשו שאולה (ר"ל הב"ק אמר כל זה איך שר' יהודה החסיד מבקש רחמים על נשמתו) הביטו נא אחי ורעי כמה גדול עונש המגלה שער זקנו בתעיר חשם ישמרנו עכ"ל :

פ"א בו יבואר גודל השכר של השומר עצמו מעון זה.

הנה עד כה בארנו גודל העון של השחתת פאת הראש והזקן ועתה נבאר גודל השכר של השומר עצמו מזה העון. הנה ידוע מה שאמר הגמרא ישב אדם ולא עבר עברה נותנין לו שכר כעושה מצוה והוא שכר דבר עברה לידו וכובש את יצרו ואינו עובר עליה ואף כאן בעניננו מי שמתחזק על נפשו שלא לעבור על האיסור הזה שחייב עליו ה' פעמים ל"ט מלקיות חושבין לו בכל יום כאלו מקיים חמש מצות בפועל ואם נמשך כן שנה אחת או שנתיים יתרבה לו כמה מאות מצות ע"י שמירה מעון

היט ויה פון דעם עון. אג קל שפון אז דיא בארד נייגע ווערט גרויס אונ גער היט ויה איהר גיט צוא קלענען אונ גער וואנט צוא וויסן קענעמשיין וואס פאר שטייען גיט דעם אמת אונ דער פד איז ער בייא ויי גיפאלין וואס גער מוהט גיט ווי ויי שונג אונ סמילא לייט גער דאך גיין פאר דיא מצות פון הש"י וויא גרויס וועט זיין דר פאר זיין שפיר לעיל אונ וויא גרויס וועט זיין דער פאר זיין קבד אונ אייביג וויא עס שטייט אין פסוק דער אייבערשטער וואנט ווער עס גיט סיר קבד וועל איך אים געבן קבד אונ בלי קסם אז הקב"ה איז ויה גיט איהם מתפאר אויפן היסל וויא דיא נקרא וואנט אויך דרייען וואנט דער אייבערשטער עדות אונ איינער פון דיא דרייא איז א יונגער סאן וואס גער וואהנט אין א שטאט אונ האלט איין דעם יצה"ר פון צו סאן איין געבד דאס געלעג איז אונזער ענין אויך אז גער געהט אפילע פון נייגע חברים אלע גאלץ דיא פערד אונ לאבן פון איהם וואס גער נאכט גיט אונ גער האלט ויה איין לקבד הש"י אזוי א מענטש איז לתפארת אויפן היסל אונ דרך אים ווערט גיטלינג דעם אייבערשטעם נאמען אויך דער וועלט. גם בארד קען וויסן אין ספרים שטייט אז א מענטש גיטלינג ויה איין חז"ל אין א געבד אונ דרך דעם געהן אונזערע קענעמשיין אונ גענען ויה אפ פון אים אונ פירען ויה אויך וויא גער ווערט

אז ארויס ווייטער אבת קול אונ וואנט האלט אויך איצט מיין זון יהודא (דאס איז הרר יהודא הנביא) בארד בייא אים פקענין אשאלא אונ גער קט גיגעשין רחמים אויך זיין גשפח קען זאל דער גייל אויך האלטין גער בארד מיט אים ביידין. איצטער קען קען דער פון פ. ר. שטיין וויא גרויס דער עונש איז דער וואס גאלד דיא בארד חשם ישמרנו :

פרק יא ביי איצט האבין מיר ארום גערעט פון דיא גרוסקייט פון דעם עון דער וואס איז עובר אויך דעם איסור פון גאלץ דיא בארד אונ איצט וועלען מיר ארום ביידין וויא גרויס דער שפיר איז פון דעם וואס היט ויה פון דעם עון. גם איז דאך באווקט וואס דיא נקרא וואנט ישב אדם ולא עבר עברה וכו' דער פייין איז אז א מענטש ויצט אונ מוהט גיט קיין געבד גיט קען אים שפיר וויא גער מוהט א מענה גאר ווען אז עס קומט דיא געבד אים צוא דיא האנט אונ גער האט איין גיטהאלטין דעם יצה"ר אונ גער קט גיט גיטאן קיין געבד אונ דאס געלעג איז אין אונזער ענין ווער עס שטארקט ויה גיט עובר זיין אויך דעם איסור ווס סיא איז אויך אים מייב פינג פאל מלקות רעבינט קען איהם וויא גער איז קנייט פינג מצות גיבנים אונ אויב עס ציהט ויה אזוי א גאר ארער געווייט וועט איהם צוא קייען וויא סידל דינערקט סצות דרך דעם וואס גער

שהולך לספר שיגלה לו את זקנו ופאת ראשו והמקיף פאת הראש או המשתות פאת הזקן של חבירו עובר בכל הלואין כמו הגיף שהתורה חייבתו לשניהם כמבואר בגמרא ופוסקים [מכות דף כ' וברא"ש שם בשם התוספתא אחד המשתות ואחד הנשחת] וע"כ מאד מאד יש לתמוה על הספר שפועל בנפשו בעד איזה גרגירי כסף לעבור על חמשה או שבעה לאוין בפ"א דאם מגלה פאת הזקן לכד עובר בחמשה לאוין ואם מגלה גם פאת הראש עובר עוד בשני לאוין כמבואר בפוסקים. ומי שדרכו בכך שבאים אליו אנשים כאלה לאחרים ומרויח מכל אחד כאלה מתקבץ אצלו בשבוע אחד לאוין למאות ואם מתנהג באופן זה שנה תמימה אפילו רק שנה אחת יכול להתקבץ לנפשו שמשפיר עצמו להקרא בשם רשע ולדרת לבאר שחת ולחתיםר על כל לאו ולא בשביל איזה גרגירי כסף ואיתא בספרים שכל יסורי איוב כל ימיו אינם שקולים נגד שעה קלה בניהנם והוא מפקיר נפשו בעד הנאה קלה ליסורים קשים וסרים עד אין ערך ועד אין שיעור הנמצא פתות כוח בעולם. ואמרת

ולחפץ כשהאדם מתחזק באיזה מצוח ואחרים לומרין ממעשיו ומתנהגין ג"כ כמותו הוא כקבל שכר ג"כ עליהם ולפ"ז ג"כ בעניננו כשהאדם דר במקום שנחפרץ האיסור והוא כובש את יצרו שלא לנהוג כמותו ועי"ז נמצאים עוד כמה אנשים שמתנהגין ג"כ כמותו לבד שיקבל שכר עבור עצמו וכנ"ל עוד יקבל שכר עבור כל אחד ואחד מהם. כלל הענין היוצא מכל דברי הקונטרס הזה בחינה על האדם אם יש בו יראת שמים בין להשתדך עמו או לענין שארי דברים הוא הזקן רחינו אם הוא דר במקום שנחפרץ איסור השחתת פאת הזקן אצל אנשים שכמותו והוא כובש יצרו ואינו עושה כמעשיהם הוא בחינה נאמנה על האיש הזה שנאמן הוא לה' [ולא תשחית את פאת זקנך גממריא עם הכולל ו'ה'צ'א' מ'מ'ן ע'ל' ה'א'י'ש' ש'י'ש' ב'י' י'ר'א'ת' ש'מ'י'ם'] ונאמר אשרי האיש ירא ה' כמצותיו תפץ מאד וגו' ור"ל אימתי נקרא ירא ה' אם כמצותיו תפץ מאד לקיים :

פ"ב בענין איסור הספר שמגלה הזקן.
הנה ידוע שזמן זה נעשה ברוב ע"פ שנים היינו

פרק יב דאם איז דאך באווסט אז דא עכרה נערט דאם רוב גיטאחן דרך צווייגן דלייט ער גייט צו א גאלער ער זאל איהם יפ גאנץ. אונ דער וואס גאלט אפ דעם אנדערין די פאךר דער די פיאור געקט ער אים אראפ אין גאנצן איז ער אויך עובר אין אלע לאוין אפגראט ווא דער קענטש וואס קיט קט אים אפ גיטאלט קארום דא תורה האט געזיגט גינען פייגלין. אל דן איז אגרויס וואונדער אויפן גאלער וואס ער פילט ביא ויך פאר עטליכע קאפיקעס עובר זיין אויך פירן לאוין (אונ אויב דא פיאור אויך איז זיין לאוין) אונ אויב זיין שטייגער איז אז עס קוקט צו אים אים פקח מענטשין קען ויך אויך קלויפן אין איין וואך דונקעלע לויין אונ אויב ער פירט ויך אויך א גאנץ יאר אפילו איין יאר קען אויך גיטלייזן נערט וויפיל מווינד לאוין. אוי וואו איז צו אים ער איז פאקיר זיין קאפ קיט זאל אים רופן קאפ אונ לייזן גיטאם פאר אקטליכע לאו באוונדער איבער אייניגע קאפיקעס. אין פארים שטייט אז אלע יסורים פון איוב אז אפילו א קענטש זאל לייזן דעם גאנצן לעבן איז גוט גיטאנצעט אנגעקעגן אקטיל גיטאם. צו גיטאם ויך אויך א שטות איז דער נועלט אז איבער אקטליע גיטאם ואל

נערט ער גיטאנצט פאר ווי אויך אונ פאר קערט אויך אז א קענטש שטארקט ויך אין א מנינה אונ אנדערע לערנען ויך אפ פון איהם אונ מונען אויך דא קאנה נעקט ער שער פאר ויך אויך. צו איז ביי אונדער ענין אויך אז א קענטש וואונדער ווא דער איסור איז אויך גיטאכין גיטאנען אונ ער האלט אין דעם יצה"ר ויך גיט פירן ווי ווי אונ דרך דעם גיטאם ויך פקח קענטשין וואס פירן ויך אויך ווא ער איז למד וואס ער נעמט האפען שער פאר ויך נעמט ער נאך נעכטן שער פאר אלע קענטשין. דער כלל איז פון דעם גאנצען קונדעס וואס ס'ר האפען גיטאכין. א פראגע אויך א מענטשין צו האט ער אין ויך נראת קיטאם ס'איז א גיטאנען ס'אז אשידוק קיט אים אדער אנדערע נאכטן איז א פאךר דלייט אויב ער וואונדער אין איין ארט וואס ביא אלע וואס זיין גלייבן איז דאם הפקר אונ ער האלט אין דעם יצה"ר אונ מוהט גוט ווא ווי איז דאם אריינע פאפע אויך דעם קענטשין אז ער איז א גאנצן צו א גאט ב"ה. אין פסוק קיטאם וואל איז דעם קענטשין וואס האט מוהט פאר האט אדער נען איז זיין פדנה גרויס אז ער וויל דעם אייבערשטיגן מצות קיינס זיין :

בכל בית ובית ובכר הם קרובים אל ביתו האם היה רוצה לקנותו הלא צא צא יאמר להגנב ואף אם אשתו תתחנן לו ותפציר שיקנה כי בזה ימצא הרוחה לביתו הלא יאמר לה הלא תראה כי השומרים יבואו מהר לביתו והאם תרצי שאפר חוק המלך ולהכלא בבית האסורים ולהענש בעונש קשים ומרים עבור בני אינני מחויב בדבר כן בענין הזה אם תזבזב בדבר כי כל מעשה בני אדם יכתב ויחתם וכמו שכתוב וביד כל אדם יחתום ויבוא במשפט על הכל וכמו שכתוב כי את כל מעשה האלהים יביא במשפט על כל נעלם ונוי' ובכל פעם ופעם הוא מכין לעצמו עונש קשה ומרה לע"ל כי מכל לאו ולאו נברא מלאך משחית שעתיד להפגע ממנו כמו שאמר התנא העושה עברה אחת קונה לו קשיור אחד האם בראי לפשו להתיר לעשות זאת להביא על עצמו רעה גדולה בואת בשביל בניו שהעונש הוא גדול אלפי אלפים

ויותר

ואמרתי שראשי הסבות לחמקיף הם הם המיכות של הניקף והיינו חסרון ידיעה והפקר אשר גורמים להניקף עצמו כן גורמים גם לחמקיף והיינו שאינו יודע בגודל העון ושרוא עובר בחמשה לאוין על כל פעם ופעם ונקרא ע"ז בשם רשע ופסול לעדות ולשכונה ואינו מתבונן בחבנת הגיהנם אשר הוא מכין לעצמו. ואף אם הוא רואה שגם חבריו מפקירין הדבר הזה מאי נ"מ לו הלא ביטורי חבריו שיקבלו עונש מרה לא יושב לו כלל ויתבונן הכל כמה שעוררנו בפרקים של חסרון ידיעה והפקר. והנה אצלו יתוסף עוד סיבה אחת של פרנסה שספתה יצרו שבאם לא יעשה כן יחסר לו פרנסתו להחיות נפשות ביתו כשלא יבואו לגלח אצלו אבל באמת אין זו מענה כלל מכמה טעמים. א) ישער בנפשו אלו הביא אחד אצלו דבר גנוב מאוצר המלוכה שהיה אפשר לו להרויח כמה מאות ר"כ בפי"א ורואה שהשומרים דולכין ומחפשיין

אופנים) צא ואלשך עד דאם וועלען קויפן עד וואלשך דאך הייף דעם גנב דאך גיטריפען און אפילו אז דיא נוייב וואלש צוא אים צוא שטיין אז עד זאל דאם קויפן ווארום דער מיט וועט עד ווערן גלגלעך עס נעמט ויין גוט פאר קינדס קינדער וואלשך עד דאך איר ענטפערין דא וועקסט דאך אז דיא שומרים וועלען פאלר קוסען צוא מיר אויף דא ווילקסט אז איה זאל פאר שטייען דעם חוק פון קלף און צוא ויצן אין דיא ביטערע טורקע און האפען גרויסע יסורים איה בין דאם גיט כחויב צוא טאן אלץ צוא ליידין דיא ביטערע יסורים כדי דיא קינדער זאל ויין גוט. אזוי איז אין דעם ענין אויף אז מיר זאל ויין גוט מתבונן ויין. אלע טעשים פון טענטשין ווערן פאר שרייבן אויפן נוי עס שטייט אין פסוק ויבד כל אדם יחתום דאם הייקט וויא דיא נשקה גייט ארויף אלע באקט אויפן איז ויא אלץ כדך אויף אלע פעולות וואס ויא האט גיטאון ביא טאג און נאך דעם וועט דער אייבערשטער גרענעצן במשפט אויף אלץ ויא עס שטייט אין פסוק (קהלת יא) און אישיליכם טאל פאזונדער גרייט עד ויה אהן איין עונש א גרוסן ווארום פון אישיליכם לאו ווערט פאשאפען א טלאך הספחית וואס עד איז אנגרייט גיצאלט צוא געקען פון אים וויא דער פנא זאגט אין ארץ דער וואס טוהט איין עברה קויפט עד ויה איין א גמקט אויף ויה. היינט לאסיר פארעקענין ציא איז כדי דעם טענטשין ויה צוא פאזונאלין גרענעצן אויף

יד

זאל מען ויה ספקיר ויין צו ליידין יסורים קשים וידיים ווס קיא קען גאר אזוי פיל גיט אים שרייבן גאר אז מיר וועלען וויסן וואס גרענעצן אים דער צוא איז דער צו פאראנען דריי סיבות דאם ערשטע איז עד ווייט גיט דיא גרוסקייט פון דעם עין אז עד איז עובר אויף פינף לאוין און עד האט אויף ויה אנאקען רשע דער פאר און עד איז פסול לעדות ולשכונה און עד פארעקניט גיט וואס פאר אגרויסן גיהנם עד גרייט אויף ויה אדון דער מיט. דאם אנדערע איז עד וועקט אז דאם איז ביא וינע חברים הקד אבער דאם איז אויף א מעות וואס איז אים דיא טענטשקייט אז עס איז פאראן נאך רשעים וועלען אלע ליידיען דער גיהנם וועט קלגין פאר אלעקען. מיר האפען אויפן אפיקע אויף גיט ויין אז דס איז גאר קיין מענות גיט. גיב אכטונג דארטין. דאם דריטע סיבה איז דיא סיבה פון פרנסה דער גיט דער דעם אים איין אויב עד וועט דאם גיט טאן וועט אים פעלן פרנסה צוא סתם ויין דיא הויז גיט אבער גאטקט איז דאם גאר קיין מענה גיט איבער בכה מעמים. זאל עד ויה פאר שטייען וויא וואלש גיט ווען אז איינער וואלש אים גרענעצן אנאנדעקע וואך פון א הויכן ארט וואס עד וואלש קענען דער פון פאר דען בכה מאות ריב און עד וועקט ווי דיא שומרים גיט און וועקט אין אישיליכם שטוב און ווי נעקען שוין נאקט לעבן ויין שטוב נאפילו עד וואלש גיט וויסן דעם דין אז מיר קאר דאם גיט קויפן אויף אלע

ויתר מעונש שיקבל משומרים הנ"ל ולא הותר לאדם חלילה שום איסור קטן בשביל מונות בניו וכ"ש עון חמור כזה. וידוע מה שנפסק בי"ד שמתחייב כל איש ישראל לתת כל אשר לו ולא לעבור על איסורי תורה וע"ז אנו מקבלין בק"ש ואהבת את ה' אלהיך וגו' ובכל מאורך ואף שע"ז ישאר עני ואביון בלי מזון ומחיה דוא וב"ב בכל זה מתחייב הוא לתת כל אשר לו וב"ש שלא הותר לו להרוויח מהאיסור גופא. (ב) גם עצם הענין שאומר שנוגע לו זה לפרנסה הוא חסרון באמונת ההשגחה דידוע דחכמ"ה זן ומפרנס לכל העולם כולו ומונותיו של אדם קצובין לו מר"ה וחכמ"ה הלא לא קצב פרנסתו בדרך איסור רק בדרך היתר ורק הוא בעצמו מחליף אותו לאיסור. ואם יראה על חבריו שאמנם יתוסף פרנסתם עבור זה ידע כי השפעת זו איננה מהשפעת אלהים ורק מטעם אחר יתלך והוא מחליף בזה עולם עומד בעולם עובר

[illegible]

עצמו וכמו שאח"ל רד"ק מיתות לא במלו ס' שנתחייב מקילה או נופל מן הנג או חיה וזרסותו. וידוע ששבת אות היא שנתן הקב"ה בינו ובין בני ישראל וסורה על הש"י שברא עולמו בששת ימים וביום השביעי שבת ממלאכתו והמחללו במסיר הוא ככופר בעקרי אמונה והמחלל אותו בפרהסיא עשאוהו כעכו"ם לכל התורה כולה וכ"ז ממשיכין על עצמן בשביל הנאה קלה בעולם הזה וזה בשביל ליפות עצמו וזה בשביל איזה נרגירי כסף. ועל כן השומר נפשו ירחק מאנשים אלו כבודו ט"ן האש. (ד) ועתה נדבר מעט מגורל שכרו לעוה"ב אם יכבדו את יצרו מלעבור על העון הזה. ראשון לכל צריך לדעת כי בהמנעו מהעון הזה לבר שמשיר מנפשו רעה גדולה עוד וזכה בזה וכות גדול לעוה"ב כי בעד כל פעם ופעם של השחתת זקן שהיה אפשר לבוא לידו ולעבור על חמשה לאין יחשב לו כאלו קיים חמשה מצות וכמו שכתבנו לעיל בפ"א ובאיש זה

ובי אליהו זומא פ"ז ו"ל אמר רבי יוחנן בן זכאי פ"א הייתי מהלך בדרך ומצאתי אדם אחד שהיה מלקט עצים ודברתי עמו ולא החזיר לי דבר ואח"כ היה בא אלי ואמר לי רבי מה אני ולא חי ואמרת לי אם אתה עצים הללו למה לך ואמר לי רבי האוין לי מה שאומר דבר אחד כשהייתי חי אני וחבירי היינו עוסקים בעבודה בפסטרין שלי וכשבאנו לבאן נזרו עלינו נזר דין של שריפה כשאני מלקט עצים שורפין את חבירי וכשהוא מלקט עצים אז שורפין אותי ע"ש. ג) והנה עבודה גוררת עבודה ששעוריה גדולה שמענו מה שמצוי אצל הספרים שלא די לו ליצוה"ר ששכנינו בעון של הקפת הראש והזקן עוד הוא מכשילן להמנע ולהמנע בעון מקילה שקובעין מעשיהן בערב שבת עם חשיכה או ואבוי לאנשים כאלו ששקדין בשאם נפש עון של חילול שבת ששקולה כנגד כל התורה וכתוב מפורש מחלליה מות יומת וסוף של האיש הזה שלא ימות מיתת

עני וויסין אים אונ צוא וויסין אידן. אונ דאס וויסין צו ער האט באשאפען דיא וועלט און וועקס פועג אונ אין דעם וועלט פאג האט ער גיחם אונ דער וואס איז קחלל שבת דמיר (בייט) ער וויסין צו איינפער איז שבת אונ טוהם פארט) איז אפראם ווי ער גליקט אין דיא עיקרים פון אפאנה. אונ אויב ער טוהם דאס נאך פפריקטא (בייט) עס וויסין דער פון אפולע אידן) האט ער אידן וואס אפרי צוא אלע ענגים. אט דיא אלע זאכן זיכען וואס אויף ויה ארויף איבער די קליינע הנאה פון דער וועלט דער ווייל ער וויל ניה פועג אונ אנאנדערער איבער ענליכע קאפיקעס ואל דר ווס וויל הייטן ויין גפוש ואל אנטלויפן פון דיא ענגים וואס איינער אנטלויפט פון פייער. אונ איינער וועלטן סיד א פיידל ביידין כהל ויין שפר לעולם תבא אויב ער וועט איין באקליין ויין וצד דעם. דאס ערשטע באקל ער וויסין אז אויב ער איז ויה סונג פון דעם עון איז וועג וואס ער נעמט אראפ פון ויה דיא גרוסע אויבלייפן וואס פאר דעם קוסט האט ער נאך דער פ" א גרויסן שפר ווארום פאר אנטלויפט פאחל וואס אים האט ויה גיגענט פאכין א פאריניסט (פון נאלין א פאריד) וואקט ער דאך עובר גינען אויף פונג לאיין אונ ער האט איין גיטאליין דעם יצהיר אונ טוהם דאס גיט וועט קען אים דעקענען וואס ער איז געבליבן פונג מכות וואס פיר דאקען אויבין גלייבדיגן פ"ק יא. אונ ביא אונ

וועלען גיטשעט ווערן אויף ביינע אין איינעמען. אונ אויף דעם אונן גיטשעט ויה אין הנא רבי אליהו סיר האקען דאס ביהמיק גינען אין נחמי ויטהל פ"ק בא גיב דאקען אפטינג. גם באקען פיר וויסין וואס איין עברה שקעפט די אנדערע עברה עס איז גינאקען מצוי ביי די גאלעקס אז דעם וצד דעם איז גיט גינאקען דאס ער דעקענט אריין דעם קענטשין אין די עברה פון נאלין א פאריד וועט ער נאך אים אריין צו דעקענען אין אפטיין גינאקען וואס ער ואל גיט קענען קיין פאחל ארום גיין דעקען אין דיא עברה פון חילול שבת ווס דער פ" קוסט דעם קענטשין קמיקה ווארום וי נאלין פרייטיג פאר נאכט אונ וויא ציהען אריין אין שבת. וויא איז צוא וויא וויא ווענען דאך פסקיר גינאקען דעם שבת ווס דס איז גינאקען ווי דיא באקען תורה אונ עס שטייט דערוש אין דער תורה כמלקיה מות יומת איז דער שיינ דער וואס פאר שוועכט דעם שבת קוסט איהם מיתה דער סוף פון דעם קענטשין וועט ויין ער וועט גיט שטאקען מיט ויין איינעמען טוים וואו ער וועט גיין וועט ויה פאכען א שפרה וועט ער שפרה ווערן דאך אפגעקערט אויף דעקער וועט ער גיטאליין ווערן דער ער וועט אראפ פאלן פון אבאך דאס איז אלץ א פון מקילה. דער ווס גרעכט שבת דעקט ויה ארום פון דלל ווארום עס שטייט דאך דערוש אין דער תורה אז שבת איז דער צייכן ווס הקב"ה האט גיגען

שיפרשו ג"כ ובוראי יעוררו ה' שיתקבלו דבריו ואז יהיה גם ממנו הרבים וכבר נאמר בכתוב ומצדיקי הרבים כבוכבים לעולם ועד. גם ידע כי אפשר שיגיע לו מתחלה הרבה בקושי שיראה לו שעומד בלי פרנסה ובדוחק גדול מ"ם בכל זה אל יהרפה וידע כי הוא לו לנשיון שמנסין אותו מן השמים בזה הענין ויתחזק בכמתונו בה' אשר בוראי יעוררו לבסוף וכל מה שמסבך צער ויוגן עבור קיום מצות ה' כן יגדל שכרו לע"ל כבפלי כפלים כמו שאמרו באבות דר' נהן כי מצווה שיגיע לאדם פ"א בצער נחשב יותר ממאה פעמים שלא בצער :

זה יוכל להתקבץ ביום אחד מאה מצות כי היה יכול לגלח ביום אחד עשרים אנשים ועל כל איש ה' לאוין ובשנה אחת יוכל להתקבץ לו כמה עשרות אלפים לפי חשבון אנשים שהיה יכול לגלחם. והחת ריבוי המסמרגים שהיה גברא ע"י לאו זה להשחית נפשו יבואו כיתי הרבה פרקליטים מלאכי זכות אשר ישיש וישמח עליהם. גם כאשר הוא יפרוש מהעון הזה אפשר שימצא מי מחביריו שיפרשו א"ע ג"כ בראותם מעשיו ויקבל זכות גם מהם (כמו שמצינו בב"ק דף צ"ב מי גרם לראובן שורה יהודה שמע ה' קול יודעה ע"ש) וגם אז יוכל לבוא בדברים עם רעיו

א שיעורין קעט אר קפבל ויין שבר פאר ויין אויה. גאיה א נאך ויין בארד אר אליון קעט גיט טאדן דעם עין קעט אר קעטן בידיו טיט צנדעקע אויה ויין נאליון ויין אויה אפ שיעורין און גיגע הייר קעט ויין אונגנוקען ביין ויין קעט אר ויין אין קלל פון מנקה רבים. אזי דער זכור וייער גרויס ווייט אפ שטייט אין פאק ובערליך תבנים כפוצבים לעולם נאך אין דער שיינ דער וואס מאכט פרום אבנים קעט אר לייקמן לעיל ויין דא שטערין פון היקל. גם כארף אר טיטן אפ קען ויין פלעצט אר ויין אין אנהייב קעשליקען אז אר נאל גיט גאליי גיין אירין סאיי אפרור סאיי אגשוי דא קארד וועט אים אויס ווייזן אז אפ פלעט איהם פרנסה פון דעקט וועגן נאל אר ויין גיט אפ לאוין און נאך וויסן אז ביי פרוקט אים פון היקל אל גו נאל אר ויין שטארקן און קאפין אבשרון אויה נאט ביה אפ אר וועט אים קנבאי קעלפין צום סוף. און אר ביארף וויסן אז וואס אר לייקט בער פון די מצות השני וועט ויין דער פאר ויין שבר גרויס כפלי כפלים לשחית לבוא ווי אפ שטייט אין אבות דר' נהן אז אבצנה ווס וי קיטט אן קענער דעקנעט ויין דא קנדה הונדערט קאל אוי פיל :

א קענען שטין קען אויף ניקליכין נערין אין איין קאג הונדערט מצות ווארום אר האט דאך ניקענט אפ גאלין אין איין טאג צוואנציג קענען שטין און אויף. ניקליכען וואלט אר דאך עובר געווען פינף גאלין אז דאך דאס הונדערט עברות קהילא איז אר אז אר היט ויין דער פון האט אר הונדערט מצות. און אין איין יאר קען אים אויף ניקליכין נערין פאק צענדליקע מווינדע מצות גאלין קליבן פון דא קענען שטין וואס אר האט ויין ניקענט אפ גאלין. אז אן שטאמט דעם ריבוי פון דא קענענט וואס איז באשאפען געווארן ביין ויגע תבנים וואס ויין ווארמען אויף ויין ווען וועט קופען דא צייט אפ צוא קענענען ויין טיט וי ווי אפ שטייט אין דער היקל לשחית השאת רובין איז דער שיינ דער כפוצב פון מפי ווארט לעבין פאק בער (וכפירשיי שם) אדער ביין איהם איז באשאפען אמאלע פלאקים וואס וועלן אויף אים וועבן אלע זבנהים און וי ויגע ויגע אויף אייביג און אר וועט ויין טיט וי פרייע אפצוואר ויין אפאדער פרייר ויין טיט ויגע אונט קנדה. גם אז אר וועט ויין אפ שיעורין פון דעם עין וועט ויין אפ קענער ניקענען ווער פון ויגע תבנים וועלן ויין אויף אפ

